

Maja vsek številek in
velja s poštino vred ali
v Mariboru s pošiljanjem
na dom ce celo leto 25 din.,
pri lata 1250 din., četrt leta
150 din. Izven Jugoslovije
60 din. Naročila se podlje
za upravnino "Slovenskega Gospodarja" v Ma-
riboru, Koročka cesta 5,
kam se dopoštila do od-
povedi. Naročila se pla-
čuje v naprej.
Postotek interburam je 111.

Poznana Slovenska stane 1 din.

Vsestava plačana v gotovini.

Buduči so v Maribor-
Koročka cesta 5. A. Re-
bel je na vgradu. Uprav-
ljivo sprejetje naročila
izkoristi ka rekomendaciji.

Cene insericij po do-
veru. Za vedno ogla-
primeren popis. Nezam-
reklamacije so potre-
bne.

Cetoval, razčlen, posred-
nika Ljubljana 51 1000.
Telefon informacij 51 1000.

SLOVENSKI GOSPODAR

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO

21. številka

MARIBOR, dne 10. maja 1928.

57. letnik.

Kmetski stan — branik miru.

Pred par tedni izvedene državnozborske volitve v Bolgariji so jasno pokazale, da je kmet najodločnejši zagovornik in zastopnik miru in sprave. Zemljoradniška stranka je dobila 214 poslancev od 246, ki so tvorilo novo zbornico. Komunisti so zbrali tovarniško delavstvo ter dobili 17 mandatov, socijaldemokrati so propadli in odnesli samo 1 mandat in vsi združeni gospodje kapitalisti ter bojažljivi nacionalisti so dobili samo 14 poslancev. Ta volilni izid na Balkanu je najjasnejše in najodločnejše pokazal, da je kmet za mirno in spravljivo državo.

Vodja bolgarskih kmetsov, ki so izvojevali tako sijajno zmago, ministrski predsednik Stambolijski je pred volitvami brezobzirno pometal iz svoje vlade vse ministre-pristake lastne stranke, ki so se ogrevali za nacionalistične težnje in tudi podpirali ustaše, ki so na lastno pest silili črez mejo. Tedaj so mu prorokovali nacionalistični gospodje občutno izgubo pri volitvah, kmet je pa drugače mislil in govoril ter je svojemu voditelju pripomogel do nepričakovanih uspehov. Kmetsko ljudstvo je pri volitvah obsodilo vsako nacionalno sovražnost v zavesti, da narodnostno vprašanje tako dolgo ne more biti pravično rešeno, dokler povsod ne zavlada delovno ljudstvo. Bolgarski kmet se od gospode ni dal zapeljati v narodnostno sovražstvo, dobro vedeč, da gospoda izrablja besedod narodnost v najhujšem izkoriščanje delovnih slojev. Bolgarsko kmetsko ljudstvo je s svojimi volilnimi glasovi pokazalo, da noče sporov s sosedji, ne z Jugoslavijo, kjer vlada beografska bankirska gospoda in ne z Grško z vojaško gospodo na čelu, temveč da mirno čaka, da se tudi v sosednjih državah oglasi ljudska beseda, ki bo doma in na zunaj pravična.

Beogradu sedaj ne bo več mogoče radi obmejnih izgredov hujskati proti Bolgariji, češ, da je Bolgarija še vedno stara sovražnica miru in slovanstva, kakor je bila v svetovni vojni, ko je stala na nemški in avstrijski strani. V tem taboru bi bila Bolgarija še danes, da ni stopil kmetski stan z vso odločnostjo na branik miru in sprave. Kmet je obračunal s preteklostjo, kaznoval je vojne priganjače in hujškače medvojne vlade in vse ljudske izkoriščevalce, ki so vedno pripravljeni za nasilno politiko, je ob teh volitvah trdo pritisnil ob steno.

Zmaga bolgarske zemljoradniške stranke pomeni zmago miroljubne politike in dobrih odnosa s sosedji. To so začeli celo beografski listi uvidevati in tako lahko upamo, da pridemo prej ko slej do najboljših

odnosa z bratsko bolgarsko državo. Bolgarska živi danes v znamenju miru in sporazuma. Delovno ljudstvo je to priborilo in tudi pri nas mora biti delovno ljudstvo tisti činitelj, ki bo zagotovil mir in sporazum na zunaj in zunaj.

Dva toka gibljeta sedaj našo državo: eden za, drugi proti sporazumu. Volitve so se že vrstile pod tem gesлом, v Zagrebu so bila posvetovanja in razgovori med zastopniki Slovencev, Hrvatov in Bosancev na eni in Srbov na drugi strani in tudi vladna politika se suže le okrog tega, ali se naj vlada sporazumno, ali pa nasilno, kakor je vladala dolgo časa pred volitvami radikalno demokratska zvezna vlada.

Sporazumu se stavljajo mnoga ovir in zaprek nasproti in glavni vzrok tega leži v tem, da srbski kmet nima prave ljudske stranke, ki bi dosledno upoštevala in izvrševala voljo delovnega ljudstva. Mi Slovenci in tudi Hrvati smo tako zastopani in organizirani, da se nobena zadeva ne more izpeljati proti volji in brez soodločevanja najširih ljudskih slojev, dočim je srbsko seljaštvo izročeno na milost in nemilost kakih 50 familij v Beogradu, ki trgujejo z lastnim narodom in s celo državo. Naš kmet je že branik miru in sporazuma, srbski naj mu sledi, pa bo najlepši red in mir v državi, na zunaj pa velik ugled in prijateljstvo.

MLADENIŠKI SHOD PRI SV. JOŽEFU PRI CELJU.

Binkoštni pondeljak bo pri Sv. Jožefu v Celju velik, občeslovenski

SHOD MLADENIŠKIH MARIJINIH DRUŽB, h kateremu pa so povabljeni tudi vsi drugi pošteni fantje. Tudi može se jim morejo pridružiti.

Od 8. do pol 9. ure naj se udeleženci zbirajo v farni opatijski cerkvi, kjer bo ob tej uri tiha maša; če ni prostora v cerkvi, naj se zbirajo na trgu pred cerkvijo. Ob pol 9. uri odkorakajo v sprevodu z zastavami in godbo na čelu k Sv. Jožefu. Tam bo sv. maša na grici pod milim nebom, potem pa zborovanje, ki se opoldne preneha, popoldne pa zopet nadaljuje, in se konča okoli 4. ure s petimi litanijskimi. Za kobilice je najbolje, če udeleženci prinesejo nekaj s seboj, vendar se bo tudi dobilo nekaj mrzlega ali gorkega in nekoliko pičače.

Železniško ravnateljstvo se je zaprosilo, da dovoli na železnici znižano vozino in je upati, da bo dovoljena polovična vožnja, vsaj na južni železnici. Vsi, ki se hočejo udeležiti, — najbolje iz ene fare vsi skupaj — naj čimprej naznanijo svoj prihod misijonarjem pri Sv. Jožefu v Celju, odkoder bodo prejeli izkaznice, s katerimi v roki bodo dobili znižano vožnjo. Ker je čas kratek, se je treba prav hitro odločiti in priglasiti. V

Počasi je lezlo solnce v zaton in sence potnikov so se daljše in daljše po puščavi, tja proti vzhodu, kamor so koprnela njihova srca. Hladno je bilo, lahen vetrič je zapihal odnekod in šepetal preko valovite, s kamenjem posute planote.

Poveljnik na čelu karavane je poklical k sebi počočnika. Ž dlanjo sta si senčila oči in zrla naokoli, kot bi nečesa iskala. Zadovoljno sta pogodrnjala in ko na to se je poveljnikova kamela ustavila, kakor bi je bil kdo polomil noge. Padla je na prednja kolena, nato na zadnja. V odlomljenih kratkih sunkih, in legla s trebuhom tesno na tla. In vsaka za njo je po vrsti legla prav tako kakor prva, ko je prispeла do nje, in nazadnje je vsa karavana ležala raztegnjena v dolgi ravni črti.

Jezdeci so posakalali na tla, položili vsak pred svojo žival kos sukna — nobena dobro vzgojena kamela ne žre z golih tal — in so nanj nasuli drobne rezanice. Mirno, počasi so zobale, dostopanjeno so kimali z glavami in jih gizdavo obračale na vse strani na dolgih lepo zavitih vratovih, prijazen sijaj je žarel iz njihovih oči, nekaj mehkega, bi reklo žensko-nežnega je bilo v vsem njihovem obnašanju, da se je zdelo, kot bi se bila družba postaranih deklet zbrala v pusti libijski puščavi —.

Za ujetnike se nihče ni posebej brigal. Kam bi naj tudi bili ušli sredi divje puščave? Samo enkrat je prišel poveljnik bližje, stal nekaj časa pred njimi, si glatal in česal črno brado, z dolgimi belimi prsti in zamišljeno gledal nesrečneze s svojimi temnimi, bodečimi očmi. Z grozo je opazila gospodična Adams, da njegovi pogledi neprestano počivajo na njeni nečakinji —.

Ko je videl njihovo utrujenost in pobitost, je nekaj zapovedal, črnc je prinesel meh vode in jo je vsakemu nalil pol kozárca. Voda je bila vroča in kalna in po usnju je imela okus, pa oh, kako dobro je dela njihovim razsušenim grlo in razpokanim ustam!

Poveljnik je še povedal par kratkih, osornih besed dragomanu in je odšel.

«Gospes in gospodje!» je začel Mansur svoj pričeni in privjenjeni nagovor, — pa oster polkovnikov pogled mu je zapri besedo, milo je zajavkal in opraviceval svojo izdajstvo.

«Saj nisem mogel drugače!» je ternal. «Nož mi je bil nastavljen na vrat!»

vsaki župniji naj bi prevzel skrb za vse to eden najbolj gibčnih in pridnih fantov. Shod obeta biti velik in veličasten. Praznik je primeren, kraj lep in vabljiv. — Pridite dobrí fantje od vseh krajev, posebno iz bližine, da povečate slovestnost in se navdušite za dobro stvar.

Ali je naša zmaga popolna?

Ko smo z volitvami odyzeli demokratom politično moč iz rok, ter jih pognali med staro šaro, si marsikdomisli, sedaj smo pa na konju. Škodovati nam ne morejo več, sedaj smo si lahko zopet prijatelji. Takšni ljudje ne pomislijo, da demokrati še vedno čakajo ugodne prilike, da se zopet lotijo politike ter zopet pridejo do moči. Ta namen skušajo doseči z vsemi sredstvi. Najbolj znana je sedaj Orjuna, ki pa se ni tako izkazala, kot so njeni snovatelji pričakovali. Drugo sredstvo ima jo demokrati v Sokolu. Sokolstvo, dasi vedno zanikuje svoje politično delovanje, vendar, mogoče nehoti, s svojo brezversko propagando vzgaja najhujše demokrate. Tretje sredstvo pa imajo naši nasprotniki v svojih dežurnih zavodih. In baš to je žalostno, da ravno naše ljudstvo te ravno najbolj podpira. Ako hočemo uničiti demokrate in jim za vedno onemogočiti njihovo škodljivo delovanje med slovenskim narodom, moramo vsele napeti, da jim uničimo tiste vire, iz katerih oni črpajo sredstva za svojo propagando in to so ravno demokratični denarni zavodi.

Zato pa zavedni ljudje — denar ven iz demokratičnih posojilnic in bank! Na ta način jim bomo odvzeli denarna sredstva, s katerimi oni zalagajo svoje časopisje, obenem pa bomo podprtli naše zavode, ter s tem podpirali delovanje naše stranke. Poleg posojilnic in bank so glavno demokratsko oporišče demokratični trgovci. Ti ljudje so si napravili svoje milijone iz ljudskih žuljev, pa se tega ne zavedajo, ter ošabno ščitijo demokrate. Toda hvala Bogu, mi imamo tudi takšne trgovce, ki so naši pristaši. Podpirajmo jih na ta način, da popolnoma bojkotiramo demokratske naduteže, ki bod na ta način kmalo izgubili svojo ošabnost.

Saj vendar ni to tako težko, skoro vsaka vas ima kakšnega trgovca, ki je naš pristaš, pa prodaja ravnotakšno blago in za iste cene, kakor demokratični pričvrščenec. Veliko propagando delajo tudi takozvani «napredni učitelji». Ti so zlasti nevarni, ker imajo opravka z našo mladino, katero skušajo pridobiti z raznimi «Šokoli» in drugimi sredstvi. Ti učitelji bi najrajsi odpavili krščanski nauk v šoli, starši naj bi ne imeli nobenega vpliva na vzgojo svojih otrok in potem bi bilo učiteljem lahko delo, deco si po svoje vzgojiti, to je, na-

«Vrv dobite na vrat, če se še kedaj vrnemo v Egipt!» je rohnel Cochrane. «Medtem pa —.»

«Čisto prav, polkovnik!» mu je segel v besedo Belmont. «Toda za nas je koristno, je potrebno, da zvemo, kaj mu je povedal poveljnik!»

«Jaz za svojo osebo nočem ničesar več slišati od tega izdajalca!»

«Jaz pa mislim, da greste nekajko predaleč! Vsesakor moramo zvedeti, kaj mu je rekel poveljnik.»

Cochrane je skomignil z rameni. Trpljenje in ponanjanje ga je naredilo zdražljivega in ugrizniti se je moral v ustnice, da ni dal ostrega odgovora.

Počasi, s trdimi vojaškimi koraki je odšel.

«Torej kaj vam je povedal —?» je vprašal Belmont in gledal dragomana z očmi, ki niso bile nič manj stroge nego poprej polkovnikove.

«Zdi se, da je boljše volje. Rekel je, da bi vam dalo več vode, če bi je imel, pa da je sam zelo pičlo preskrbljen. Rekel je, da pride domov do studenca Selima in tam da bo vsak dobil vode, kolikor bo hotel — in kamele tudi —.»

«Ali je povedal, kako dolgo ostanemo na temelju mestu?»

«Čisto kratko bomo počivali», je rekел, «in potem potujemo kaj naprej. — Oh, gospod Belmont —!»

«Molcite! —!» se je zadrl Irec. In iznova je računal čas in razdaljo in pretehtoval možnost rešitve.

Če je vse šlo gladko in brez zadržka, če je njegova žena — nanjo je največ zaupal — pravočasno in dovolj odločno poskrbela, da je zaspani in leni kapitan «Kleopatre» obvestil posadko v Halfi, — potem so jim Angleži utegnili biti že za petami.

Posadka je imela sveže in počite živali, to je Belmont dobro vedel in vedel je tudi, da je v Wadi Halfi vsaj eden eskadron kamelarjev za vse slučaje vedno pripravljen in more takoj odpotovati. Govoril je s častnikami in pravili so mu, da potrebuje prva četa komaj pol ure, pa je pripravljena za boj in tudi za dolgo pot v puščavo. Kazali so mu zaloge s svežo vodo in s krmo za živali in živila za vojake, vse pri roki, da ni bilo treba druga ko natovoriti kamele in jih zasesti, in občudoval je njihovo dovršeno pripravljenost, pa oh, kako malo je mislil, da bi kedaj utegnilo od nje zaveti njegovo življenje —.

V libijski puščavi.

Roman.

Angliški spisal A. Conan Doyle.

(Dalje).

Pot jih je do tedaj peljala po peščenih globelih, preko ostrih, razpokanih skal, kjer se je zdelo skoraj nemogoče, da bi mogla težko obložena kamela najti trdo oporo za svojo stopinjo. Sedaj pa so prispieli na visoko valovito planoto, pokrito na debelo z jajčno okroglim in obrušenim kamenjem. Tako enakomerno so padale in se dvigale valovite črte pred njimi, da se je zdelo, kakor bi stali sredi razburkanega, pa okameneloga morja. Tu pa tam so se borili med kamenjem za svoj obstanek šopi zelenkaste, usnjate kamelje trave. Rjava planota sinjevijoličasti griči v nepreglednih valovitih črtah vse tja do obzora, — tak svet je ležal pred njimi. In za njimi črnikasto skalovje, razpokano in razsekano, in vmes pomarančnorumeni sipine peska, — in daleč tam zunaj ozka črta zelenja, — da, tam je bila Nilova dolina.

In tjakaj je kazal polkovnik in bridek smehljaj mu je igral na licu.

Kako hladno, kako osvežujoče je izgledalo tisto zelenje v primeri z divjo rjavou, pusto puščavo! — Vsioka koničasta skala je štrlela iz planjave — to je bil Abusir, začetek njihove žalostne usode! In nižje dolni, tam je reka zavila proti Halfi in solčni žarki so se lesketali v njej. O, — ta tekoči, hladni lek, ki jih je spominjal na vodo in jim vzbujal neznosne muke, poželenje po vodi —. Izgubili so svobodo, izgubili dom, svoje drage, vse, — pa le voda, voda, voda, to je bilo edino, česar so si že zeleli, na kar so mogli misliti.

Gospod Stuart je rjovel in kričal, naj mu prinesejo pomaranč, in neznosno hudo jim delo njegovo vpitje. Pa saj njim samim se ni godilo nič bolje —. Le krepki, močni Irec Belmont se je zdel da je kos strašni muki žeje. Daljni blesk Nila ga je spomnil na «Kleopatroy» in na ženo, ki je morebiti prav v tistem trenutku slobola ob pregraji na krovu —. Potisnil si je klobuk na oči, v mračnem molku je jezdil naprej in si grizel goste osivele brke.

pravili bi iz njih same Sokole in enako demokratsko gardo. S takšnimi elementi bomo že obračunali, kadar dobimo svojo samoupravo, enako, kakor z državnimi uradniki, ki so delali za Sokola in Orjuno. Ne bomo jih prijemali z rokavicami, to si naj zapomnijo. Proti Sokolu najlaže nastopimo z ustanovitvijo Orla. Kajti mladino vleče ta telovadna organizacija in ako imamo v kakšnem kraju dobro razvitega Orla, Sokoli ne bodo smeli tal za svoje delovanje. Ako pa imajo kje že svoje društvo, bo polagoma izginilo, če se ustanovi Orel, ki ga vodi spremen vodja.

Orjuna ni našla med kmetskim ljudstvom nobenih privržencev, pa tudi po mestih se ji je pridružila samo takozvana «mularija», to so večinoma mlađi ljudi, ki so pribrežali iz krajev, zasedenih od Italije. Mesto, da bi nam bili hvaljeni za gostoljubnost, s katero smo jih sprejeli, nas hočejo strahovati s svojim zločinskim divjanjem. Naše ljudstvo bude najlepše obračunalo z njimi, ako jim povrne tako, kot zaslужijo. Sicer bo pa Orjuna tako kmalu zaspala, ker je s propastjo demokratov izgubila svojo glavno oporo. Ako torej natančno pogledamo, vidimo še vse polno demokratskih gnezda na katerih lahko ti opirajo svoje delovanje, in dokler teh ne bomo uničili, naša zmaga ni popolna. Zato pa moramo vsi na delo, da izvojujemo še ta zadnji boj, ki ne bo težak, samo organizirano se mora izvršiti. Tako bomo z bojkotiranjem in z vztrajnim delovanjem naši stranki pripomogli do popolne zmage in potem si bomo uredili Slovenijo, kakor bo volja našega ljudstva.

Kaj bo z draginjo?

Cene zopet rastejo. Namesto, da bi draginja padala, se polagoma dviga. Sladkor stane že nad 100 krov kilogram, moka se je dvignila zopet za 2 K pri kilogramu, meso in mast še više. In tako romna draginja dan za danem dalje in dalje. To je pesem pogina za male in srednje stanove. Mnogim je to celo pesem smrti . . .

Ljudje se povprašujejo: Zakaj se draginja ne odpravi? Zakaj vlada v Beogradu ničesar ne ukrene proti draginji? Kje so poslanci, da ne nastopijo proti dviganju cen?

Zdi se mi potrebno, da odkrito povem našim ljudem, kje leži glavni vzrok vedno dvigajoče se draginje. Naši nasprotniki namenoma šuntajo ljudi, češ: «klerikalci so pri volitvah zmagali, a draginja nočejo odpraviti». Ne bom se kregal z bedastimi kričači nasprotnih strank, ampak razložmači hočem samo, kdo je prav za prav in novejši dobi kriv, da se draginja dviga.

Od 28. novembra 1920 (po volitvah v narodno skupščino) so bili na vladu v Beogradu poleg radikalov pred vsem demokrati (liberalci) in samostojneži. Naša stranka z dr. Korošcem že od jeseni leta 1920 ni bila v nobeni vladni. Ko je bil dr. Korošec na vladu, je bila valuta, de-narna vrednost štirikrat boljša kot danes. Tudi cene so bile za toliko nižje. Kilogram moke je stal za časa, ko je bil dr. Korošec v imenu Slovenske ljudske stranke v ministrstvu, samo 4–6 K, kg soli 3–4 K, sladkor 28 do 36 K. Kakor hitro pa so prišli po volitvah leta 1920 v beograjsko vladu Kukovec, Pucelj, in Žerjev je strahovito padala valuta (vrednost našega denarja) od dneva do dneva, a draginja vsem živiljenjskim potrebskim je vzrastla v nezgodne višine. Zakaj? Ker je dose-

danja vlada gospodarila, kakor če postaviš kozla za vrtnarja. Razmetavala je milijarde in milijarde za ne-potrebne stvari, a trpeče stanove, invalide, viničarje, delavce, železničarje in državne nastavljence je tirala v nezgodno bedo. Tega nihče ne more tajiti. A da je valuta padala, draginja pa rastla, je še drugi vzrok: nam Slovencem in Hrvatom bi radi demokrati po svojem komandantu Pribičeviču s silo vzeli vse pravice in nas kot narod ugonobili.

Vsled tega je nastala splošna nezadovoljnost med slovenskim in hrvatskim narodom. Za te stvari je vedno tudi zunanjji svet (naši sosedji) in vsled tega je padala vrednost našega denarja. Kar si pred 28. novembrom leta 1920 dobil za eno kronto, moraš plačati danes po krvidi ničvrednih demokratov 5 do 6 K.

Draginja se ne da odpraviti s kakim predlogom ali interpelacijo, ki bi jo stavil poslanec v državnem zboru. Tudi se ne dajo znižati cene najpotrebnejšim predmetom umetnim potom s kako ministrsko ali političko naredbo, oziroma postavo. Draginja bo padla še le tedaj, ko bodo državniki v Beogradu se sporazumeli z nami Slovenci in Hrvati. Ko se bo dosegel med vsemi tremi brati pravi sporazum in se nobenega ne bo več pritisalo ob steno ne politično, ne gospodarsko, tedaj se bosta naselila zadovoljnost in mir v našo domovino. To bo videl zunanjji svet (Amerika, Anglija, Francija) in vrednost našega denarja bo poskočila kvišku, draginja bo pa padla.

Za tem ciljem so sli tudi pametni politiki in državniki v naši domovini. Sklenili so v Zagrebu, da bodo odslej prenehale razprtije med nami in da dobijo Slovenci, kar želijo, Hrvati svoje pravice in ravnotako vsi drugi teptani v naši državi. Pametni Srbi so prišli do prepričanja, da po poti sovraštva, na katero so državo speljali demokrati, preti nam vsem propast. Ko se je zunaj naše domovine izvedelo za začasni sporazum v Zagrebu, ki so ga sklenili odpolanci iz Beograda z dr. Korošcem, Radičem in Spahom, se je valuta takoj dvignila.

Ko bi naj v Beogradu prišlo po prvi seji novoizvoljenih poslancev do končnoveljavnega sporazuma, so nastopili zopet demokrati in so pri kralju hujškali proti temu, da bi se sklenil mir s Slovenci in Hrvati. Po vsej sili hočejo demokrati s svojim nasilnem Pribičevičem zopet vladati po starem kopitu in s pomočjo sile in bajonetov strahovati Slovence in Hrvate.

Nasledek te za državo nevarne igre je, da vrednost našega dinarja zopet pada, a draginja se opetovana — dviga in dviga. Tega so krivi Pribičevičevi demokrati, ki ne marajo bratskega sporazuma, ampak samo kruto silo in bajonet.

Demokrati so sicer v parlamentu osamljeni. Od 313 poslancev šteje njih klub samo 52 mož. A za sedaj so si znali pridobiti uplivne osebe na dvoru in nekatere beograjske generale. A prav gotovo je, da dolgo ne bodo ostali na površju.

Kakor hitro bodo demokrati izgubili upliv in ne bodo imeli nobene besede pri vladni, se bodo uredile na boljše notranje razmere. Uselila se bo zadovoljnost, nastal bo red in mir in to je edino sredstvo za zboljšanje valute ter za padec draginje.

Demokrati so kakor požrešne kobilice. Kamor se pogubonosne žuželke vsedejo, ugonobijo vse zelenje. Ta

ko ugonabljajo tudi demokrati v naši državi vse, kar bi lahko dvignilo dobrobit in zadovoljnost ljudstva. Demokrati so kobilice, ki žrejo valuto in zapaščajo bedo in draginjo. Če hočemo v naši državi zboljšati razmere za srednje in male stanove, moramo ugonobiti najprej politične kobilice v Jugoslaviji. To so pred vsem demokrati pod vodstvom Pribičeviča, Davidoviča, Žerjava in Kukovca. Za sedaj druge rešitve ni. Kar hujškajo demokratični časopisi «Tabor», «Jutro», «Nova Doba» in «Domovina», je vse zlagano in izmišljeno.

Zavarovanje poljskih delavcev.

Okrjena glavarstva pošiljajo občinam dopise, glaso mukaterih zahtevajo, da se morajo prijaviti v svrhu zavarovanja za nezgode vsi delavci, tudi dñinarji in posli na deželi. To razlaganje zakona po okrajnih glavarstvih ni pravilno. § 6 zakona o zavarovanju delavcev namreč točno pravi, da so prosti zavarovanja poljedelski delavci in posli. Naj se župani in prizadeti poselniki sklicujejo na to dolčilo.

Demokrati so pred volitvami zagnali siloviti vrišč, češ, poslanci SLS so glasovali in govorili za ta zakon. Istina pa je, da so naši poslanci glasovali principijelno proti vsem zakonom, ki jih je predlagala demokratsko-samostojno-radikalna vlada. To povedo dovolj jasno stenografični zapisniki zakonodajnega odbora in narodne skupščine. Pač pa je res, da je v seji zakonodavnega odbora dne 2. decembra 1921 predlagal poslanec Samostojne, da se k členu 6 pridene dostavek, da se morajo zavarovati tudi stalni poljedelski delavci. Dotično Drofenikovo besedilo se glasi: «Stalni poljedelski delavci in uslužbenici so podvrženi istemu načinu obveznega zavarovanja in so istotako podvrženi obveznemu skupnemu organizovanju. Minister socijalne politike ima na log, da v roku enega leta to izvede.» Ta Drofenikov predlog je sprejel minister dr. Kukovec in je doslovno izjavil: «Jaz sprejemem predlog g. Drofenika v členu 6, kar je predložil in tudi, da se utrdi rok enega leta.» — Kdor tega ne verjame, naj prečita stenografični zapisnik zakonodajnega odbora, I. del, stran 401 in 402.

Mi bi o stvari ne pisali tako obširno, ako ne bi demokrati in samostojneži kričali, češ, «klerikalci» so zakrivili, da se sedaj kmetsko ljudstvo razburja s tem zakonom. Žerjav in Kukovec sta pred volitvami izdala kar cele bukve laži o tem zakonu. Sedaj je dokazano, da so ta polovičarski zavarovalni zakon zakrivili demokrati in samostojneži. Kukovec ga je kot minister socijalne politike izdelal in predložil, Drofenik je zanj govoril in stavil celo prejmenjeni dodatni predlog, katerega je Kukovec sprejel in potrdil.

Dobili smo obadvaj na laži: dr. Kukovec in Drofenika.

Kar se pa tiče zadeve zavarovanja, pa stojimo na našem starem krščanskem stališču: nezgodno in stastno zavarovanje mora enkrat priti. A ta zakon mora biti tak, da bo res koristil ljudstvu. Sedanji Kukovec in Drofenikov zavarovalni zakon pa je tako ustvarjen, da se drži v pisarnah zavarovalnice ogromno število upravljačev, ki požre polovico zavarovalnih prispevkov. Gospodar in zavarovanec pa pravzaprav od te šušmarje nimata nič drugega, nego visoko plačevanje in nepotrebno šikaniranje.

Zamorec je odskočil za trenutek, bolj začuden ko prestrašen nad nepričakovanim izbruhom. Nato pa je nevoljno zarenčal, potegnil nož iz svojega dolgega, širokega rokava in je sunil Browna pod dvignjeno roko —.

Brown se je sesedel in zakašljal — in kašljal je kakor kašlja človek, ki se mu je pri jedi zaletel grižljaj, divje, nepretrgano, sunkoma, rdečica na licu se mu je izpremenila v motno bledo barvo, v prsih mu je vrelo, prijet se je za usta in se je zvrnil v pesek —.

Črnec je živilsko-zadovoljno zarenčal in vtaknil nož nazaj v svoj široki rokav, polkovnika pa, ki je blažnol od onemogle jeze, so zagrabili Arbaci in ga vlekli k njegovim tovarišem. Zvezali so mu roke z močno vrvjo in končno je v bridkem molku tiho obležal poleg znořelega Stuarta —.

Headingly je šel in Brown je šel in plašne oči nesrečnih ujetnikov so hodiči od enega do drugega in se popraševali, kateri izmed veselih, razposajenih «izletnikov» pride prvi spet na vrsto —. Dva sta že bila mrtva in enemu se je zmešalo —.

«Izlet se je bližal vrhuncu —.

Francoz Fardet je sedel sam zase, s komolci se je naslanjal na kolena, z dlanjo si je podpiral brado, obupno in tužno je zri ven v prazno puščavo —.

Hipoma pa je Belmont videl, da je skočil po koncu in napeto poslušal, kakor pes, ki čuje nekoga prihajati. Pesti je stisnil, stegnil vrat in nepremično strmel na vzhod v puščavo.

Belmont je šel za njegovimi očmi in — da, da, tam daleč zunaj se je nekaj premikalo —. Opazil je blešk orožja in nekaj kakor bela obleka se je zasvitalo v mraku. Beduin, ki je stražil na bližnjem griču, je dvakrat zasukal svojo kamelo — znamenje menda, da se bliža nevarnost — in je ustrelil v zrak.

Ni še zamrl streli tih puščavi, že so bili vse v sedilih, Arabci in črnci. Se haj, in kamele so bile na nogah in vsa črta se je pomaknila proti kraju, odkoder se je bližala nevarnost. Nekaj beduinov je obstopilo ujetnike in nabobe so si vtaknili v puške, — pomenljivo miglijaj, naj se nobeden ne gane —!

«Sveta nebesa! — to so ljudje na kamelih! — je vzliknil Cochrane in napenal oči. «Mislim — prepičan sem, da so naši! — V svoji zmedenosti in raz-

burjenosti je tako dolgo vlačil in trgal vrv na rokah, da so se zrahljale in zdrknile na tla.

«Hiteli so — bolj nego sem računal!» je dejal Belmont in oči so se mu bleščale izpod košatih obrvi. Celih dve uri prej so prišli, nego sem jih pričakoval. — Hej, gospod Fardet, — sedaj je vse dobro, kajne?»

«Urá! Urá! Dobro! Prav dobro! — Živijo Angleži! Živeli Angleži!» je kričal Fardet, ko se je celo karavane prikazalo med skalovjem.

«Poslušajte, Belmont!» je vpil Cochrane ves razvnet. «Tile ljudje nas bodo nemara hoteli postreliti, ko vidijo, da stoji stvar slabno zanje! Poznam jih in pripravljeni moramo biti tudi na to! — V danem trenutku pograbite vi tistegale človeka, ki je slep na eno oko, jaz pa se lotim onegale črnega orjaka, če mu bom le mogel z rokami do vrata. Stephens, vi storite, kar vam je mogoče! Vi, Fardet, kajne, saj razumete, — tele ljudi moramo pobiti preden nam utegnejo škodovati. Vi, dragoman, razložite Sudancema, da morata biti pripravljena, — ampak — ampak —!»

Besede so mu zamrle v nerazumljivem godrjanju in parkrat je težko požrl, kakor bi ga dušilo v grlu.

«Saj — niso — Angleži, — to so — beduini —!» je rekel končno z ubitijem glasom —.

To je bil najbriskejši trenutek v tistem bridkosti polnem dnevu —.

Srečni Stuart, ki se ni ničesar zavedal! Sedel je na teleh, s hrbotom naslonjenim na kamelo, ter se tiho smerjal samemu sebi, kdake kake srečne misli so mu rojile po zmedenih možganih —. Obraz mu je plamenel od vročine, pa je bil nabran v zadovoljive gube.

Toda njegovi tovariši, kako potri, kako pobiti so bili!

Zenski sta jokali, in v nemi bolesti, ki je tudi solze ne morejo več tešiti, so se moški obračali v stran od tega prizora, stiskali onemogle pesti in brezupno strmeli v neusmiljeno puščavo. Fardet se je vrgel na tla in krčevito ihtenje mu je stresalo telo.

Strelji so zadoneli v pozdrav novodoščim in ti so s strelijanjem in vpitjem odgovarjali in mahali s puškami in sulticami. Kakih trideset jih je bilo. Nosili so rdeče turbane in bele, rjavov prizaste burnuse iz ovčje volne s kapuco čez glavo. Eeden je vintel belo zastavo z arabskim napisom v škrilatno rdeči barvi.

(Dalej prihodnji.)

Zgodilo se je pa tole. Jezen na samega sebe in na svojo razdraženost je zapustil Cochrane Belmonta in Mansurja in odšel preko bližnje peščene sipine. V jami onstran griča je našel gručo ljudi, ki so se suvali in prerivali in jezno vplili. Sredi med njimi je zagledal Browna. Bled je bil, njegove oči so mirno pa zaničljivo gledale, malomarno je stal med kričečimi beduini.

Pravkar so mu preiskali žepe in pripravljali so se, da mu strgajo obleko s telesa, v nadi, da še najdejo kaj več, kar je morebiti skril. Oduren črnec s srebrnim obročem v ušehih mu je žlobudral nerazumljive besede in se mu je režal v nepremični obraz. Mirno obnašanje diplomato, njegove hladne, zamišljene oči so mu dajale nekaj jumaškega, nadčloveškega, tako se je zdelo polkovniku.

Odpeti so mu suknjo, zamorčeva črne pest je šilnila kvišku in mu raztrgala srajco od vrata do pasu. —

In ko je čul brezrčni rrrrsk in so se ga dotaknili odurni črni prsti zamorčevi, — tedaj se je rahločutni mestjan, ta dovršeni kulturni izobraženec devetnajstega stoletja mahoma izpremenil v sirovega divjaka. Obraz mu je zardel, zobje so se mu zableščali in njegove oči — te mirne, malomarne oči, ki so gledale vedno tako hladno in prezirljivo, — so sršale strele.

Planil je na zamorca in ga je udaril, zopet iznova udaril v njegovo široko, črno lice. Slabotni so bili njegovi udarci — z dlanjo ga je bil — pa jezni so bili, razdraženi, divji —.

Zakon za starostno in nezgodno zavarovanje se mora upeljati v naši državi tako moderno kot v Nemčiji ali v Angliji. Kukovčeve in Drofenikovo šušmarstvo pa odklanjajo gospodarji in delavci. F. Z.

Politični ogled

DRŽAVA SHS.

S tem, da vsi odločajoči politični činitelji priznavajo dejstvo, da smo trije narodi, ki sami odločamo o svoji usodi in ki ne moremo trpeti nobene nadvlade, je že veliko doseženo in pot do sporazuma je odprta, če se med radikalci ne bodo našli trmast zagovorniki tiste politike, na kateri so se ubili demokrati. Demokrati so vodili politiko nasilja, ki je hotela pod imenom «narodnega edinstva» slejkoprej vse posrbiti. Ta politika se je odklonila od vseh treh strani: od slovenske, hrvatske, pa tudi od srbske. S tem, da so vrgli demokrate iz vlade, so napravili radikali lep korak naprej, če pa ne bi hoteli napredovati po poti do sporazuma, potem seveda se tudi ne bodo mogli dolgo držati, ker predstavniki enega samega naroda ne morejo dolgo vladati nad tremi narodi.

Demokrati v opoziciji kar besnijo in so popolnoma pod komando Pribičeviča, ki jih vodi in hujška odene napake do druge ter bo kmalu izgral vso zaslombo, ki so jo demokrati še imeli med srbskim narodom. Pri volitvi verifikacijskega odbora so uprizorili demokratov pravi divjaški kralav z vpitjem, ropotanjem ter drugimi izgredi, ko se je pa verifikacijski odbor sestal, so stavili take zahteve, da se je vsepovprek zgražalo. Najrajše bi bili razveljavili vse nedemokratske mandate in so proti vsem nedemokratskim mandatom priglasili celo vrsto pritožb. Odbor pa je vse pritožbe demokratov zavrnil kot neutemeljene, ker je bilo razvidno, da demokratom ne gre toliko za stvar, ampak za golo nagajivost in za zavlačevanje parlamentarnega dela. —

K nalogi vlade v pogledu rešitve nujnih vprašanj, kakor je uradniško in invalidsko, je izjavil finančni minister dr. Stojadinovič, da se mora vse to združiti z varčevanjem in pa s spremembou davčnega zakona. — Uradnikov je preveč po vseh uradih, nepotrebni se morajo odpraviti, da se lahko boljše plača one, ki so potrebni in res delajo. Davčni zakon se mora čimprej rešiti za celo državo. Državni dohodki se morajo povišati in minister pravi, da po obdavljenju tistih, ki lahko plačajo, in teh je v državi še mnogo. Vlada se bo bavila tudi z vojaškim zakonom, glede tega se se pa nihiče ni izjavil, da bi bilo potrebno varčevati in znižati.

Med drugimi finančnimi zakoni, ki se bodo predložili narodni skupščini, je navedel dr. Stojadinovič državni proračun za 1923-24. Ta proračun bo znašal 10 milijard, izredni izdatki 1 milijardo, likvidacijski proračun 2 milijardi, skupaj torej 13 milijard dinarjev. Od tega je en del že izplačan in se bo samo definitivno vknjižilo med naknadne izredne kredite in likvidacijski proračun. Dosedaj je izplačanih 1 in pol milijarde dinarjev, treba je sedaj še 11 in pol milijarde dinarjev kredita. V poštev pridejo vsi državni dohodki, pozabilo se ne bo tudi na povišanje državnih taks.

Dosedaj še dela sam verifikacijski odbor in dokler ta svojega dela ne dovrši, — kar se bo pa zgodilo te dni, se skupščina ne bo sestajala in tako se sedaj še ne da reči, kako misli Pašič postopati glede obljub, ki so jih dali radikalni zastopniki v Zagrebu.

Na zunaj naša vladna politika tudi ne kaže sprememb, samo napram Bolgariji so odnošaji malo boljši. Beografska vlada je začela priznavati, da je vrlada bolgarskih zemljoradnikov v resnici miroljubna. Z Grško in Rumunijo goji Beograd še vedno veliko prijateljstvo in zavezništvo, četudi se našim ljudem v Grčiji silno slabo godi in četudi je neki rumunski minister v Rimu brezobzirno in krivično govoril proti našim zahtevam v jadranskem vprašanju.

BOLGARIJA.

Zavezniška komisija ze vojne odškodnine je Bolgariji odobrila vse olajšave pri plačevanju vojnih odškodnin, kakor je bolgarska vlada pred par meseci prosila. To je dobro znamenje zaupanja, ki ga uživa nova Bolgarija v svetu. — Bolgarska vlada bo predložila novi skupščini zakon o komuni, po katerem se za vse komunistične organizacije po državi ustavljajo komune, tako, da bo vso imetje in delo bolgarskih komunistov upravljeno po komunističnih načelih. S tem hoče vrlada prisiliti komuniste, da se izkažejo v praksi, ter misli, da bodo poskusi komunističnega gospodarstva slabosti izpadli in da bo tako stranka izgubila svoje pristaše.

OBMEJNI SPOR MED ČESKO IN MADŽARSKO.
je končan. Na meji je bil ubit neki češki finančni uslužbenec in češka vlada je radi tega zaprla mejo meneč, da je za tem umorom kaka protičeška akcija ogrskih fašistov. Sestala se je komisija, ki pa umorom pripisovanega značaja ni potrdila in tako se je mejna zopet odprla.

FRANCOSKO-NEMŠKI SPOR.

Nemčija je zavezniškom predlagala v vojno odškodnino 30 milijard zlatih mark, ki naj bi se plačale v letnih obrokih in deloma tudi iz mednarodnega posojila. Francoska vlada z belgijsko odločno odklanja to ponudbo ter vstraja pri nadaljnem zasedanju Poruhuja. Italija smaptra nemško ponudbo za resno in dobro podlago pogajan. Amerika je istega mnenja, povdinja pa, da se noče v nobenem oziru mešati v ta spor.

Anglija se noče prav izjaviti. Izvrševalni odbor Društva narodov je pa soglasno sklenil, da je spričo nemške ponudbe nastopil trenutek, ko mora angleška vlada poseči v nemško-francoski spor. Angleška naj

predлага v zvezi z reparacijskim vprašanjem rešiti tudi vprašanje mednarodnih dolgov. Vprašanje varnosti mej in omejitve sedanje oborožene moći naj se izroči Društvu narodov in Nemčija naj nemudoma postane član sveta, ki bo uredil ta pereča vprašanja.

NOVO ŽIVLJENJE.

Krog nas se širi mladi maj — s tisočerimi pesmimi nam poje in se nam smeje v svojih tisočerih pisanih barvah. In življenje klije vsepovsod, novo življenje po mrzli zimski smrti. Po skrbno zasejanih njivah brsti novo življenje, ki so ga zbudili kmetičevi trdi žulji in vroči znoj. In tisoč škrjančkov se dviga v nebo in prosi s svojimi živimi glasovi Stvarnika, naj blagoslov te brsteče njive — znoj in trud pridnega kmetiča. Kmetičevi srce pa je polno zadovoljne radosti — v hrstenju svojih njivic vidi božji blagoslov; na cvetečih drevesih ga čuti in v ranih jutranjih urah sluši božji dih, ki veje preko rosnega polja in blagoslovila njegov trud, njegov znoj in skeleč žulje. Čez toliko dni pa se pokaze sad — iz božjega blagoslova vzbrsti, iz gorkih molitev prikljije, iz silnega zaupanja v božjo pomoč vzraste tisti tisočeri sad. In pozabljeni bodo divje skrbi — znoj in žulji bodo pozabljeni — in kmetič bo vriskal vesel ob dozorelih njivah in bo spravljal v kašto bogate sadove, ki so vzrastli iz njegovega truda in božjega blagoslova.

Maj, maj cvete po božji naravi. A maj cvete tudi po sričih vesoljnega slovenskega naroda. Po srednjih letinah preteklih let nam je zavjetela letos pomlad, kakor še nikoli. Ves narod stoji v enem silnem taboru — v vsakem srcu moč, samozavest, pogum in odločna volja. Ob volitvah smo se strnili, pokazali smo svojo enadušnost in mogočno voljo, da si obdelamo sami svojo zemljo in jo posejemo z lastno setvijo. In zasejali smo to zemljo in prišel je maj. Seme je vzbrstelo in v našem političnem življenju klije na novo vse, klije in se razvija z mladimi, krepkimi močmi in poganja visoko in lepo med svet. To je naša setev, ki smo jo zasejali v zgodnji pomladi ob volitvah. Setev se bo razvijala dalje, lepo in krepko. Kajti v naših vrstah ni političnih slabičev in omahljicev. Vsakdo stoji trdno in neomačano na svojem mestu in neguje svojo setev. Mogoče pride še veliko neurje — a setve nam ne bo moglo zatreći. Kajti z nami je moč in zavest celokupnega naroda; z nami je božje in človečansko pravo, pred kimon razbegne vsako neurje kot megla pred toplim majskim solncem. Mi pa smo mirni in gledamo z mirnim zaupanjem na našo politično setev. Maj je še — čas velikega in krepkega hrstena. A čez toliko dni pride jesen — setev dozori in mi požanjemo svoje sadove. Naši so sadovi — in mi smo želi, kar smo sejali v svoji odločni volji in v svojem pravu. Želi smo svojo samoupravo in svobodo; a te žetve si ne damo uropati od nikogar in nikdar!

J. V.

ZOPET BI NAS RADI STRASILI Z REKVIZICIJO ŽIVINE IN VOZOV.

(Dopis z dežele.)

Vojška oblast zahteva letos od nas kmetov, da moramo pripeljati vso živino (menda tudi svinje in ovce ???) ter vozove z vprego vred na gotov kraj, kjer se jih bo klasificiralo, oziroma vzeljo za vojaške potrebe. Prejšnja leta so take klasifikacije bile n. pr. za mariborsko glavarstvo na 26 krajih, torej v vsaki župniji. Za letos pa razpisujejo take klasifikacije za mariborski politični okraj samo na šestih mestih. Za cel šentlenartski okraj bi se moralo pragnati živino na en dan samo na eno mesto, isto za cel slovenjebistriški okraj. To je naravnost nemogoče in je popolnoma neizvedljivo. V najhujšem delu bi naj kmetje gonili živino cel dan daleč in tam čakali dva do tri dni, prej ko bi prišli na vrsto.

Prosimo gospode poslanice, da se za to zadevo prav energično zavzamejo. Če se že klasifikacija ne da preprečiti, vsaj naj se odredi zopet toliko krajev za klasifikacijo kot prejšnja leta. Za oddajo pa mi kmetje nismo ne živine, ne vozov in ne vpreve.

Slišimo, da se bo v državnem zboru letos razpravljal o novem vojaškem zakonu. Že vnaprej priporočamo gospodom poslancem, da se mora vojaški zakon tako spremeni, da klasifikacija ali oddaja živine in vozov na vsak način odpade. Naj si vojni minister namesto nepotrebnih kanonov nakupi potrebno živino in vozove.

Iederske novice.

Duhovniške in cerkvene vesti. Dne 1. majnika je slavljen pri Sv. Križu pri Slatini tamožnji g. nadžupnik 25 letnico pastirovanja pri Sv. Križu. Proslavitev 25-letnice se je izvršila na slovesen, prisrčen in pomenljiv način — znak, kako se je priljubil blagi g. nadžupnik v dobi 25 let faranom. V cerkvenem nagovoru je proslavljen jubilanta gospod prof. Vreže iz Maribora. Na predvečer slavnosti so počastili slavljenca slatinski ognjegasci z bakljado, in pevski zbor mu je zapel nekaj pomenljivih prisrčnih pesmic. Drugi dan po cerkvi nem opravil se je poklonila slavljenca šolska mladež z nagovori, učiteljstvo, odbor zdravilišča, različna društva, dekanija in tudi druga duhovščina. Stari prijatelji iz Slatine so darovali gospodu nadžupniku palico s srebrnim ročajem in lepo svoto kot priboljšek domačim reveržem. Vrlemu rodoljubu in jubilantu gospodu Korošcu častita k pomenljivi slavnosti tudi politično-gospodarski starosta »Slov. Gospodar«, katerega je svojčas na občno zadovoljnost čitateljev urejeval gospod jubilant cela 4 leta. — Mašniško posvečenje se bo letos vršilo v Mariboru, 26. maja se bo delil dijakonat, 29. junija pa bodo dijakoni posvečeni v duhovnike. — Žup-

niški izpit so napravili sledči gg. kaplani: 1. Čirč Anton pri Sv. Barbari v Slov. gor. 2. Jurak Peter, vihar v Celju. 3. Mikolič Jurij, kaplan v Lučah. 4. Oster Fran, kn. šk. uradnik. 5. Pirš Alojzij, kaplan v Gor. Gradu. 6. Rantaš Anton, kaplan v Selnic pri Mariboru. 7. Sajovič Jakob, kaplan v Gor. Radgoni. 8. Vajda Julijan, kaplan pri Sv. Križu tik Slatine. — Meseca majnika se bo delila po naši škofiji sv. birma in sicer kakor vedno, najprej na binkoštno nedeljo v Mariboru. Za Mariborom pride na vrsto slovenjebistriška dekanija, kjer bo birma 21. maja na Spod. Poljskavi, 22. maja v Slov. Bistrici, 23. maja v Poljanah, 24. maja v Makolah. Za Slov. Bistrico pride na vrsto dekanija Vuzenica in sicer v Vuzenici dne 27. maja, v Vuhedu 28. maja in v Ribnici 29. maja. Začetkom julija še bo birma tudi v dekanijah Konjica in Novacerkev. Bivši tržaški škof Karlin, ki pri nas sedaj tudi birmuje, se pripelje dne 2. junija na Ptujsko goro, kjer se bo vršila slovesna blagoslovitev novega dela okrajne ceste Ptujsko goro—Ptuj. — Dne 3. junija bo na Ptujski gori tudi birma. Za vse dušne pastirje v naši lavantinski škofi je važno, da se bo vršil občni zbor »Vzajemnost« najbrž prvi teden meseca junija. Novembra lanskega leta je namreč tudi naša duhovščina si ustanovila po vzgledu drugih škofij stanovsko društvo »Vzajemnost«. Pravila prejšnje Družbe duhovnikov so se prilagodila »Vzajemnost« in ta spremnjenja pravila je vladu odbrila te dni.

Upravništvo opozarja p. n. občinstvo, da odgovarja na razna vprašanja, posebej glede oglasov le takrat, ako je za odgovor priložena poština. Vse inseratne zadeve se naslavljajo na **upravništvo**, ne na uredništvo, ker v zadnjem slučaju se poslovanje le zavlačuje. Inserati, ki ne pridejo vsaj dva dni pred izdajo »Slov. Gospodarja«, torej do torka, ali v slučaju, da je četrtek praznik, do pondeljka v roke upravništva, se navadno ne morejo več upoštevati.

Somišljeniki in pristaši. Mesec majnik uporabite v to, da dvignite svoj težko prisluženi denar iz demokratskih zavodov in ga naložite v naše Posojilnice. Demokratični denarni zavodi podpirajo Orjuno in nam nasprotno časopisje, ki še nas vedno prodaja beograjskemu centralizmu. Pošten in miroljubni Slovenec, spamerjet se, in ne spleta si orjunskega in centralističnega biča z lastnim denarjem. Tudi onim trgovcem, ki imajo po svojih trgovinah kot uslužbence nastavljene orjunce ali Sokole, obrnite hrbet in kupuje pri trgovcih ki so pošteni in dobrni naši pristaši.

Največja nesreča za Slovenijo so bili že od nekdaj pa do danes takozvani napredni (liberalni — demokratični) advokatje. Ti advokatje svobodomislici so že od nekdaj brezvestno odirali slovenskega kmeta, ki se je zatekal pod njihovo pravno zaščito. Danes so ti advokatje največji priganjači centralizma, Sokolov in Orjune. V vsakem večje kraju imamo pa tudi po enega in več odvetnikov, ki so vsega zaupanja vredni in trdn naši pristaši, da celo voditelji priprtega slovenskega ljudstva. Vsak naš pristaš in somišljenik mora imeti tolikanj strankarske zavesti, da se v pravnih potrebah ne bo zatekal k demokratičnim advokatom, Sokolom in Orjuncem, ampak k našim pristašem. Ako se bodo zategli naši ljudje izogibati hišam demokratičnih advokatov, potem bodo postali ti kmalu ponižnejši in se ne bodo upali našega dobrega ljudstva zastrupljati potom demokratičnega časopisa, Sokola in Orjune. Slovenski kmet, obrtnik in delavec, torej ven z denarjem iz demokratičnih zavodov in obrni hrbet orjunske trgovinam in sokolskim advokatom. Takozvana napredna-frakerska gospoda bo že postala ponižna, ako jo bomo pošteno pograbili za žep.

Mariborski orjunci napadajo po mestu, železnici in okolici mirne naše pristaše. Oblasti se za te napade niti ne zmenijo ne, radi tega pa raste greben tem pretepačem, ki so postali neznošna nadloga za mesto in okolico daleč na okrog. Mariborski orjunci pravijo, da bodo začeli svoje razbojniške nazore tudi tiščati venkaj na deželo in nameravajo prirejati po nedeljah in praznikih svoje tolovajske izlete po mariborski okolici. Fantje in možje na deželi bodo že sami uganili, kaj treba storiti s temi izletniki, ki v organiziranih bandah pretepavajo do krvni mirne ljudi, ki niso policajdemokratje. Oblasti nočijo proti divjaštvu Orjune storiti nič, torej bo moralno miroljubno ljudstvo seči po samopomoči.

V politični grob so ju položili. Volilna pogorevčina je spekla v najbolj živo oba slovenska policajdemokrata dr. Kukovca in šibo božjo Slovenije dr. Žerjava. Za vsako cenó sta si hotela prigoljufati poslanske mandate, a pri volitvah nista dosegla kolčnika in torej nista postala poslanca. Ker torej Kukovec in Žerjav nista bila izvoljena, sta se pritožila na Beograd, kjer sedaj zboruje takozvani verifikacijski odbor, katerega naloga je, odobriti ali zavrniti razne poslanske mandate. Mandati v Sloveniji so vsi odobreni in potrjeni in tudi pritožbi dr. Kukovca in Žerjava je že obravnaval verifikacijski odbor. Dr. Kukovčev pritožbi se je smejal celi odbor, ker se je dr. Kukovec pritožil radi tega, češ, da je bil na SLS listi križ v slovenskih barvah in dalje, da so politične oblasti v Sloveniji izvajale nasilje napram njegovi osebi in stranki za časa volitev. Pritožbi dr. Kukovca so se smejali in kratkomalo zavnili kot neosnovano, isto se je zgodilo s pritožbo dr. Žerjava. — Glavna voditelja slovenskih centralistov sta torej po končnem javni odklonitvi njunih pritožb položena globoko v politični grob, iz katerega ne bosta več vstala in ta njuna politična smrt bo v veliko in občutno korist cele države! Naj v miru počivata!

Mladenci! Na binkoštni pondeljek, dne 22. maja na marijanski shod v Celje! Fantje, ki želijo na shodu govoriti, naj se takoj javijo na naslov: Misjonarji — Celje. Pevski zbori! Med sv. mašo, ki bo ob 9. uri pri

Sv. Jožefu, se bodo pod vodstvom gospoda A. Mihelčiča pele sledče pesni: 1. O Bog v nebeški slavi — A. Mihelčič. 2. Ti o Marija — A. Hribar (Slava Brezma). 3. Presveto Srce Jezusovo — A. Foerster. 4. Lepota Marije Device — L. Belar (Slava Brezma). 5. Mladeniška — A. Mihelčič (Bogolj. 1908). Primesite note seboj.

Petnajstletnica mariborskega Orla. Mariborski Orel bo letos praznoval petnajstletnico svoje ustanovitve. On je bil med prvimi društvami, ki so se ustanovila v Sloveniji. V teh petnajstih letih je mariborski Orel pokazal, da se zaveda svoje vzvišene naloge. Letos hoče proslaviti ta jubilej slovesno z razvijanjem novega praporja, ki si ga bo nabavil. V septembtru bo slovesna blagoslovitev in razvijanje praporja, obenem pa proslavitev petnajstletnice.

Invalidski shod v Mariboru, ki bi se naj vršil dne 13. maja 1923 se vsled odloka izvršnega odbora v Ljubljani preloži. Nedaj se bo isti vršil, bo pravočasno nagnjeno. — Udrženje vojnih invalidov v Mariboru.

Letošnje glavno cepljenje za občini Krčevina in Lajtersberg se vrši v petek, dne 18. maja točno ob 9. uri v Krčevinski šoli. Pregled bude teden pozneje ob istem času in na istem mestu. Vsled odloka zdravstvenega odseka v Ljubljani se vrši ob enem z glavnim cepljenjem prisilno cepljenje vseh onih, ki tekmo zadnjih pet let niso bili cepljeni, ali ki še sploh niso bili cepljeni ali, ki nimajo vidnih znakov cepljenja. Vsak, ki je za cepljenje obvezan, a ki bi se cepljenju brez tehtnega vzroka odtegnil, se bode kaznoval z globo do 1000 krov, oziroma z zaporom do 6 tednov.

Na naslov poštnega ravnateljstva v Ljubljani. Čudne poštne razmere vladajo v Slovenskih goricah. Pošto dobimo uradno iz Maribora vsak teden trikrat, to je v pondeljek, sredo in soboto. Tako je za nas navadne ljudi, ki se prištevamo k SLS. Nam pripelje »Slov. Gospodarja«, ki se odda pošti v Mariboru že v četrtek zvečer, šele v soboto zvečer k Sv. Lenartu, odtod ga poštni seli prinosejo na druge pošte še le v pondeljek in torek, tako da ga dobimo k Sv. Jurju v Slov. gor. srečno v sredo ali drugi četrtek. Demokratske liste, oziroma demokratsko pošto pa naš avtomobil vzame seboj vsak dan iz Maribora in imamo liberalne liste točno vsak dan pri Sv. Lenartu. Res, čudna ta dvojna mera! Vprašamo, kako dopusti poštne ravnateljstvo, da pošta v Mariboru da dnevno naprej liberalne liste, listov SLS pa ne. Ako pošta uradno pride k Sv. Lenartu le trikrat na teden, potem naj tudi liberalne liste vzame seboj samo trikrat v tednu. Ako pa liberalne liste vzame seboj dnevno, potem naj vso pošto dnevno pelje k Sv. Lenartu. To je najmanj, kar moramo zahtevati, ker je naš denar ravno toliko vreden, kakor liberalni, oziroma veliko več, ker demokrati v Slov. gor. skoraj lahko presteješ na prste ene roke, volilci in davkopalčevalci Slov. Ijudske stranke pa štejejo na tisoče! Zato zahtevamo, da se napravi red!

Gibanje Rusov v Vurbergu. Naš hribček je zopet oživel. Posamezne družine prirejajo semkaj izlete in v gradu se mudi nad 50 Rusov. Dr. Okolulak, zdravnik na kliniki v Petrogradu, je otvoril tukaj »sanatorij« ali zdravilišče za bolehne Ruse. Prej je imel imenitni sanatorij v Carigradu, toda po zmagi kemalistov so Rusi zapustili turško prestolico in tudi dr. Okolulak je prišel že meseca februarja na Vurberg. Rusi imajo svoj avtomobil, s katerim prevažajo ljudi in svoje potrebne reči iz Ptuja in v Ptuj.

Novice od Sv. Bolzenka v Slov. gor. Kakor je pred 5 leti mučila in morila španska bolezen odrasle, tako se je letos za otroke oglasil drugi morilec, namreč zadušni ali oslovski kašelj. Kašljalo je vse, dojenček v zibeljki, šolar s 14 leti, nobenemu ta nevarni sovražnik ni prizanesel; nekatere je kašelj mučil tako hudo, da so se skoraj onesvestili, postali so modri, kakor mrlči, drugi so pljuvali kri od prevelikega napora. Nekemu dečku je celo počila žilica v očesu. Pomoči ni, zdravniki ne vedo zdravila zoper to mučilo, edini pripomoček je toplo. Slabi otroci zato podležejo mukam in tako je ta neusmiljeni morilec mladine zahteval 3 žrtve. Toplo pomladansko solnce ga je potem pregnalo in deca zopet diha prosti in veselo. — Prejšnji teden so odšli vojaški novinci; veliko jih letos nismo darovali državi, da bi leti delali čast slovenski domovini tam doli v daljni Makedoniji. — Živimo na meji dveh glavarstev, tujec bi mislil, da se živ krst ne zmeni za nas. In vendar preživljamo tudi mi veliki, od nas dobre 6 ur oddaljeni Maribor; vsak dan gre iz našega kraja do 900 litrov mleka v mesto, celi lenartski okraj pa ga oddaja vsak dan nad 3000 litrov. Mogoče, da pijete še gospod urednik za zajutrk bolfensko mleko? Naj vam tekne prav dobro.

Smrt priljubljenega moža. Dopis od Marije Snežne na Velki. Mnogobrojna množica ljudstva je spremljala k zadnjemu počitku znanega nam in priljubljenega moža poštenjaka Jožeta Standekera, gostilničarja na Ploderšnici. Priljubljen vsepovod, nas je moral prehitro zapustiti. Njegovim žalostnim domaćim naše iskreno sočutje, tvoja duša pa mirno čakaj, da se zopet snidemo tam, kjer ni smrti in ločitve.

Autopromet Maribor—Sv. Lenart. V zboljšanje poštnih zvez ter prometnih razmer dogovorila se je auto-družba pri Sv. Lenartu z mlekarno tvrdko Bernhard v Mariboru tako, da bode tovorni auto te tvrdke, ki vozi v letnem času mleko iz Sv. Lenarta v Maribor prevažal tudi dnevno navadno pošto ter sprejemal tudi potnike po dopustnosti prostora, če isti to želijo. Vendar se zgodi to prevažanje le na lastno odgovornost dotičnih oseb, kar se bode vsakemu potniku še posebej predložilo. Tovorni voz bode prišel dnevno ob 6. uri zjutraj k kolodvorski pošti v Maribor ter odhajal od Sv. Lenarta ob 8. uri 30 min. Auto družbe pa bode vozil kakor dosedaj vsak pondeljek, sredo in soboto. V istih dnevih

ne bode sprejemal tovorni voz iz Št. Lenarta v Maribor nikakršnih potnikov.

Velika nesreča na Dravi. Na Dravi v Št. Petru pri Mariboru se je dne 3. t. m. pripetila splavarska nesreča, katere vzrok je že vkoreninjena razvada naših spivarjev, da morajo biti pijani, kadar se s splavom vozijo. Splav, ki je vozil kolje za posestnika Kotasa, je krmaril iz Maribora v Št. Peter splavar Stopajnik iz Marenberga. Po splavarski navadi je bil seveda pijan. Na splavu so se nahajale še tri osebe, med njimi neki 9 letni deček, pa nobeden od njih ni bil več krmarenju. Od Maribora do Št. Petra je šlo vse gladko, dasi je bilo vsled silno narastle Drave težko voziti. Ko pa je splav v Št. Petru hotel pristati, ga je deroča Drava obrnila ter ga odnesla v levo strugo. Kljub vsemu prizadevanju ga krmar ni mogel spraviti v pravi položaj ter je bila velika sreča, da je voda zanesla splav blizu bregu, kjer so vsi razun enega delavca poskakali na obrežje. Ta siromak je stal pri zadnjem krmilu, pa ni imel več časa se rešiti, ker je voda zanesla splav zopet v strugo ter ga gnala proti šentpeterskemu mlinu. Nesreča je iz bojazni, da ne pride pod mlinsko kolo, skočil v valove, ter se skušal s plavanjem rešiti. Toda deroča voda ga je zanesla pod vrteče se mlinsko kolo, ki ga je močno poškodovalo. Vendar je plaval še kakšnih 300 korakov dalje, kjer je izginil v valovih. Na rešitev ni bilo mogoče misliti, ker ni bilo nikjer v bližini čolna. Splav je odnesla Drava neznanokam, ter se je najbrž razbil. Škoda, ki jo trpi posestnik splava znaša nad 30.000 K. Poškodovan se tudi šentpeterski mlin, v katerega je splav butnil ter je škoda cenjena na 10.000 K. Splavarja Stopajnika, ki je kriv nesreča, ker se je opil, je orožništvo zaprlo.

Velik požar. Iz Šmarja pri Jelšah poročajo: Minuli četrtek smo opazovali v smeri proti Kostrivnici velik požar. Moralo je goreti celo gospodarsko poslopje kakega premožnega Kostrivničana. Ljudje govorijo, da je do tal pogorela ena hiša in zgorela tudi neka žena. O požaru bomo poizvedeli natančnejše podatke in bomo poročali prihodnjič o nesreči več in natančneje.

Od javnosti penzioniran in bivši samostojni poslanec Ivan Urek iz Globokega pri Posavju na Samostojno in kjer je le mogel je nastopal proti našim pristašem z nasiljem in sodnijo. Urek nekdanji najzvestejši priatelj Kenej mlajši mu je očital pred kratkim avstrijsko ovaduštvom in Urek bi rad ta očitek opral z izjavami v »Kmet. listu«. Mi danes pribijemo, da je bil Urek denuncijant (ovaduh) že med vojno in je radi ravno njegovega ovaduštva moral služiti pri vojakih celo vojno njegov najožji rojak, velenoposetnik in oče ugledne mnogoštevilne rodbine. Kot ovaduh se je izkazal Urek tudi pod Jugoslavijo kot poslanec, ko je potom interpolacije denunciral beograjski vlasti našega poslanca Škobernetu, češ, da se je pogjal z Radičem in da je treba nastopiti proti njem z zaporom. Urek torej ni samo avstrijski, ampak tudi jugoslovenski ovaduh. Ako g. Urek ne bo miroval s svojim vtelesenim ovaduštvom, mu bomo natančno opisali, kako je kot poslanec pretepel svojo lastno mater in celo njegovo umazano zadevo s Kenejem mlajšim glede Buttlerjevega posestva. Urek se pri vsej svoji orjaški obsežnosti in cvetoči barvi izgovarja, da je živčno nevarno bole in da mu je zdravnik svetoval: ali iz politike, ali v norišnicu; a kljub temu je tudi kot politik še vedno zrel za hudobije in če ne bo nehal, mu bomo mi priskrbeli ne norišnico, v kateri je že bil kot samostojni poslanec, ampak zapor. Urek naj nikdar ne pozabi, da je njegov brat končal v kaznilnici. Toliko za danes.

Na Pilštanju smo spremljali na zadnji poti nad vse dobro, zvesto hčerko Marijino Angeliko Štritihovo. Zapustila je svet v cvetoči dobi življenja. Odlikovala se je v vseh čednostih, ki dičijo pravega Marijinega otroka. Kdor jo je poznal, jo je moral ljubiti. Ljubil je pa tudi to nežno cvetko ljubi Bog in da je ne umori slana pokvarjenega sveta, jo je utrgal in vzel k sebi.

Da nas ne bodo sodili napačno. Od Št. Ilja pri Velenju poročajo: O izidu volitev v narodno skupščino v naši občini je časopisje poročalo popolnoma napačno. Ne ena številka ni bila pravilna. Resnica je tale: Izmed 198 vpisanih volilcev jih je prišlo volit 168. Naša stranka je dobila 149 glasov, Bernotovi soc. demokratje 7, Golouhovi 6, Kukovec 5, samostojni 1 glas; drugih 5 škrinjic je bilo praznih. Popravljamo pa radi tega, da nas vsak ne bo sodil napačno. Je bilo veliko spodikanja pri sosedih, pa brez potrebe. Še to bi pristavili, da so 3 kroglice za Kukovčevu škrinjico prišle najbrž pomotoma in ravnotako tista edina za samostojne. V Št. Ilju pač znamo že od nekdaj!

Strašen umor pri Brežicah. V preteklih dneh se je dogodilo v Trebežu pri Brežicah strahovito umorstvo, ki je razburilo okoliško prebivalstvo. V Trebežu je živila starca Cecilija Banoš s svojo 23letno hčerko Frančko Sporčič, ki je bila omožena, pa je mož v svetovni vojni padel. V njo se je zaljubil neki Josip Bence, s katerim se pa ni mogla poročiti, ker mož še ni bil službeno proglašen za mrtvega. Družina je bila mirna ter je živila v slogi. Ker pa je začel Bence mnogo piti, je prišlo v družino do prepira. Pred par dnevi pa je pripeljal Bence v hišo kupca, kateremu je ponudil hišo na prodaj za 80.000 K. Ženske so bile pripravljene hišo prodati, toda za 100.000 K. To je Bencetu razdražilo takoj, da je pretil ženskam, da jih bo ubil. Te so iz strahu

pobegnile k sosedom in tam prenočile. Bence jih je iskal okrog 11. ure ponoči po vasi. Okrog 4. ure zjutraj pa je šla mati Cecilija Banoš domov, da pogleda kokši, ki so gnezdale pod posteljo, na kateri je spel Bence. Ta se je, kakor pravi Banoševa, prebudil, jo zgrabil za vrat ter jo hotel zadaviti. Ona je zapazila pri Bencetovi postelji sekiro, jo zgrabila ter ga udarila z vso močjo po glavi. Bence se je zgrudil poleg postelje na tla; ona pa je pobegnila k sosedom ter izpovedala, da je Benceta ubila. Mater so orožniki takoj nato zaprli, dočim so hčerko pustili svobodno, ker ni na njo padla nobena sumnja. Še tisti dan je prišla komisija na kraj umora ter je združnik izjavil, da je bil Bence ubit najbrž v spanju. Iz položaja, v katerem se je nahajal, se je videlo, da ga je Banoševa udarila parkrat besno po glavi z ostrino sekire ter mu je presekala vrat, čeljust in polnoma zdrobila čelo.

Nevarnega tata je prijel v Zagrebu trgovec Bikar. Tat je vdrl med opoldanskim odmorom v trgovino ter si je hotel med gospodarjevo odsotnostjo prešudirati blagajno. Pri tem delu ga je zalotil trgovec, ki se je vrnil v trgovino, toda tat ga je sprejel s samokresom v roki. Trgovec se ga ni ustrail, temveč se je spretno vrnil na razbojnika ter ga po težkem boju, v katerem je bil sam ranjen, premagal in ga zvezal. Potem je šel po policijo, ki je v tatu spoznala zelo znanega vlmilca, katerega so že precej let zasledovali, pa mu niso mogli do živega. Piše se Ahmed Čvorek ter ima na vesti samo v Zagrebu nad 20 vlmov in razbojstev. Pa tudi v drugih mestih je izvrševal svojo obrt ter je znan tudi izven naše države. Čvoreka so za enkrat prepeljali v bolničko, ker ga je trgovec v boju precej premikastil.

Trdrovratna samomorilka. Beograjska policija je a-tilala Vero Milovšević, pevko iz nekega bara, ko je v hotelu pričakovala svojega prijatelja. Na policiji pa je poskušala, da izvrši samomor. Izmknila se je stražnikom ter hotela skočiti skozi skozi okno na ulico, pa so jo v poslednjem trenutku rešili. Nato je našla na tleh v stražnici košček razbitega stekla, katerega je požrila, z namanom, da se umori. S strašnim krikom se je zgrudila na tla. Ko so jo hoteli prepeljati v bolnišnico, se je vrnila po stopnicah in bi se bila prav gotovo ubila, da ni padla na nekega stražnika, ki je ravno prihajal po stopnicah. Trdrovratna samomorilka je stara še 17 let, pa je bila znana že po celem Beogradu vsled njenega razuzdanega življenja. Ubiti se je hotela, ker ima že polnoma pokvarjene živce.

Strašen zločin cigana. Cigan Gjorgje Nikolič je izvršil v vasi Vrčina pri Beogradu strašen trojni umor. Zakljal je z nožem svojo ženo, njeno sestro in mater od žene. Nato je težko ranil svojega tasta. Umor je izvršil radi tega, ker se je skregal z ženo, s katero je jako grdo ravnal, in ona je potem na prigovaranje matere in sestre njega zapustila in pobegnila k staršem. Po storjenem zločinu je neznano kam izginil.

Najlepše darilo za birmance. je lep rožni venec in lep molitvenik. Botre opozarjam, da ima Tiskarna sv. Cirila v Mariboru veliko izbiro takih molitvenikov in rožnih vencev po primeroma zelo nizkih cenah, zato vsem botrom toplo priporočamo, da si v Cirilovi tiskarni nakupijo ta darila. Dobijo jih lahko tudi po pošti.

«Slovenska kuharica». Priredila S. M. Felicita Kalinšek, šolska sestra in učiteljica na Gospodinjski šoli. Z mnogimi slikami v besedilu in večbarvnimi tabelami. Sedma izpopolnjena in pomnožena izdaja. V Ljubljani 1923. Založila Jugoslovanska knjigarna. Cena 220 din. Nova Slovenska kuharica je knjiga, ki jo pokazemo lahko tudi tujim narodom. Vzorna je vseskozi po vsebinah in opremi. Doslej priljubljena in razširjena knjiga, »Süddeutsche Küche« je našla v Kalinškovi kuharici tekmeča, ki ji ni samo kos, ampak, jo je v vseh ozirih prekosil in nadkrilil. Knjiga ima 668 strani kvart formata, in 2508 kuharskih receptov ali navodil. Diči jo 193 barvnih slik, ki jih je prav spretno narusal gospod Dragotin Hume. Smelo trdim, da tako krasnih knjig, kot je Kalinškova kuharica, nimamo Slovenci. Knjiga je velikega gospodarskega pomena in najboljša opora in svetovalka slovenske gospodinje, zato jo toplo priporočamo.

Iz Slov. Bistrice.

Iz Slovenske Bistrice. Pri nas se je pred kratkim ustanovila podružnica Trgovske banke. Banka pa mora imeti denar, drugače ne more delati in ravno denarja nima naša banka. Ker sta vodja banke in njen uradnik tudi orjunci, zato v zadnjem času ljudje ne nosijo več denarja v to banko, ampak ga dajejo rajši v hranilnico ali pa Posojilnico. Tako je prav! Naš denar v naše zavodel Trgovska banka pa zdaj išče denar. Razposlala je na naše župane po okraju dolgo okrožnico, v kateri jih prosi, da naložijo občinski denar v banki in da med ljudstvom agitirajo, da bodo ljudje pri banki nalagali svoj denar. Župani, menda ja ne bodoči sli na limanice orjunske banke! Okrožnica se seveda tudi debelo laže, da bi z lažjo preslepla župane. Banka namreč pravi v svoji okrožnici, da je slovenebistriška občina že naložila en milijon občinskega denarja pri banki. To je čisto navadna laž. Mestna občina pri banki ni naložila nobenega vinarja, pač pa je naložila svoj denar v okrajni hranilnici. Tako torej lažejo ti bančni gospodje! Mi pa pravimo: Naši pristaši naj nalagajo svoj denar v našo hranilnico ali pa v posojilnico. Kdor naloži denar pri liberalnem zavodu, ta pomaga podprtati Orjuno, ker liberalne banke dajejo orjunske divjakom podpore. In norec bi pač bil vsak, ki bi z lastnim denarjem gojil takega gada, kakor je Orjuna. Upamo, da se razumemo!

Najprej zahtevamo izstop iz Orjune, potem bomo še le govorili dalje. Mi smo svojčas, ko so Orjunci raz-

bijali po mestu in pobijali naše ljudi, pozvali naše ljudstvo, da se naj strogo izogiblje vseh tistih hiš v mestu, kjer stanejo ali delajo orjunci. Med orjunci sta takrat divjala tudi trgovca Pinter Alojz ml. in Železnikar ter dva vajenca ozir. pomočnika te trgovine. To je naše ljudi razjarilo in rekli so, da ne gredo več v Pinterjevo trgovino, dokler bodo tam stregli orjunci. Gospod Pinter je zdaj poslal našemu listu inserat, v katerem priporoča odjemalcem celega okraja svojo zalogu posebno za birmance itd. Mi seveda tega priporočila ne moremo primesti, ker nikakor ne smemo in ne moremo priporočati orjunske trgovine. Ako torej «Pinter in druga» v Slov. Bistrici želi, da jo zopet priporočamo našemu ljudstvu, potem morajo Pinter Alojz star. in Pinter Alojz ml., kakor tudi solastnik Železnikar javno v listih izjaviti, da so izstopili iz Orjune in da obsojajo vsa dosedanja hudo delstva in divjaštva Orjune. Dokler te ga ne storijo, tako dolgo jih smatramo mi in naše ljudstvo za orjunce in prijatelje Orjune, s katerimi naše ljudstvo ne more imeti nobenega stika!

PRIREDITVE.

Izobraževalno društvo Lajtersberg priredi 13. t. m. v nedeljo, izlet na Košake št. 140 k Murausu.

Prostovoljna požarna bramba v Kamnici priredi, kakor vsako leto tudi letos dne 13. maja ob lepem vremenu na krasnem vrtu g. Šerag veliko spomladansko veselico, združeno z različnimi zabavami, kakor: ples, ribolov, itd. Z ozirom na dobrodeleni namen te pridebitve se sl. občinstvo uljudno naproša, da požarno brambo z denarnimi sredstvi, z darili ter s polnoštevilnim obiskom podpira. Vstopnice po 4 D se dobijo iz prijaznosti tudi pri g. Ulčar, brivec, Koroška cesta št. 7.

Dekliška zveza v Veržeju obhaja na binkoštni pondeljek, dne 22. maja obnovitev posvetitve presv. srca Jezusovemu, ki jo bo zaključila z 7 dejansko igro «Otok Srca Jezusovega».

Marijanische v Veržeju praznuje praznik Marije Počenice, dne 27. maja, to je na praznik sv. Trojice. — Častilci Marijini, pridite se poklonit svoji nebeski materi.

Mladina pri Sv. Benediktu v Slov. gor. hoče na binkoštni pondeljek pokazati, kaj zna in za kaj se navdušuje. Orlovske odsek Bralnega društva ima v načrtu lepo prireditev za ta dan, obsegajoča pevske in tamburške točke ter dve igri. Igru «Satan» in «Pod varstvom Matere Božje» sta izredno zanimivi in pretresljivi. Zato pričakuje Bralno društvo mnogoštevilne udeležbe od strani domačinov in sosedov. Nikdo naj ne izostane, kadar hoče videti kaj lepega! Začetek je ob 3. uri popoldne v društvenem domu. Igru se 14 dni pozneje, v nedeljo, dne 3. junija ponovita.

Savinjsko orlovske okrožje ima okrožni svet v nedeljo, dne 13. maja ob 1. uri popoldne v Društvenem domu v Št. Pavlu pri Preboldu. Seje se morajo udeležiti sremski zastopniki. Bog živil!

Leve pri Celju. Na binkoštni pondeljek priredi tukajšnje gasilno društvo na vrtu g. Hojnika v Levu veliko vrtno veselico. Začetek ob 3. uri popoldne. K obilni udeležbi vabi odbor.

Kat. izobraževalno društvo na Polzeli ponovi na splošno željo občinstva v nedeljo, dne 13. maja v prostorih g. Cizeja na Polzeli ob 3. uri popoldne dve igri: «Goslarica naše ljube Gospe», žaloigra v štirih dejanjih, v «Trije tički», veseloigra v dveh dejanjih. Čisti dobiček je namenjen za novi zvon, zato vabimo vse prijatelje, da se udeleže naše prireditve v obilnem številu. Na svidenje!

Gospodarstvo.

BODOČNOST KMETIJSTVA.

F. Rudl.

Clovek je vzvišen član svetovnega organičnega življenja in se razločuje od živalskega, da ne živi samo notranjo za svoje truplo, ampak tudi zunanjim, kakor pravijo: v abstraktnem duhu. On si v duhu predstavlja reči in na potu uresničenja svojih misli se čuti srečnega. To velja najbolj za kmetski stan, ki si more predstavljati svojo bodočnost in poprijeti vseh pripomočkov, da ohrani svojo ravnotežje in zdravo življenjsko silo. Konkurenca uniči slabega protivnika in kmetskemu stanu na slovenski zemlji grozijo v bodočnosti od notranjih (Banat) in zunanjih krajev mogočni protivniki v obliki konkurence in sicer je to najzdravejši boj v brezvojnem času. To je prva zdrava pot pobijanja dragnje, da se dvigne mogočnost domače produkcije živil in sicer do stališča, da zdrži konkurenco protivnika. pride pa slovenski kmet do stališča, da za produkcijo rastlinskih v živalskih živil v občnem premeru gmočno več žrtvuje, kakor pa če bi si kupil tuji kruh, recimo: uvožen iz Amrike, Rumunije, Rusije itd., potem bode življenje slovenskega kmeta ena žalostna igra.

Poglejte vinogradnike!

Med časom avstrijske vlade so imeli slovenski vinogradniki v Avstriji prosto konkurenco in poleg tega šečit proti italijanskemu vinu. S tem je bila zasigurana naša vinarska panoga. Po ustanovitvi Jugoslavije pa so prav neumno zabranili — ne vem zakaj — izvoz našega vina. Potem je vlada spet dovolila izvoz proti visoki carini in posledica je, da so siloma in nesrečno uničili svoj večstotletni trg. Sedaj, če bi tudi bil carine prosti izvoz vina, ne moremo več zdržati konkurenco tujih držav z našim navadnim vinom. Doživel smo do sedaj v Jugoslaviji brž za nesrečo vinogradnikov povprečno samo dobre letnike, pa pravi vinogradnik rāčuni tudi s kiseljakom, kam in po kakšni ceni da bo dotičnega prodal. Vsega vina doma spiti, to ni nikdar

narodno gospodarstvo! Če imamo jugoslovanskega ministra za poljedelstvo, naj prodaja poleg vsakega vagona jugoslovanskega mesa, masti, pšenice, razmeroma tudi zavezno toliko in toliko vina pri izvozni in uvozni pogodbi, drugače gre naše vinarstvo rakom živžgati.

Kar se tiče našega poljedelstva,

pa moramo v prvi vrsti poboljšati naše njive in travnike, izbirati seme, katero daje najvišjo žetev, poleg dobro preudarjene menjave setve. Stroši ostanejo enaki, če sadimo slabe, ne izbrane, nerodovitne in slaboplemenske sadike, oziroma sezemo slabo seme, morebiti še plevel poleg. Žetev pa je v obliki količine in dobro le lahko dva do trikrat boljša, če prav previdno izbiramo seme sadike in skrbim o trajno, kakor tudi pre mišljeno obdelujemo zemljo in ta značaj velja ravno tako

pri živinorejji.

Ni vse eno, ali imam zdravo ali bolno kravo, daje li ena 5 ali 8 litrov mleka na dan, požre dosti ali malo sena, je zadovoljna s tem ali z onim krmilom in daje lepa ali slaba teleta. Naoko se ne vidi vse, kmet tudi more pisati in računati. Če ne zna on sam, potem naj njegov prijatelj to stori.

Poskusil bom podati nekaj računov javnosti in za popravek sem hyalezen, ker vsaka občina ima druge razmere, kaj se pa kraji in dežele.

Naslikajmo račun za 1 ha (10.000 kv. m) pšenice.

Stroški:

Izčrpanje gnojilnih snovi iz zemlje 5240 K, seme 200 kg á 18.40 je 3680 K, davki in dohodnina 960 K, delo z živo 82 dni á 480 K je 4080 K, ročno delo na njivi 16 dni á 80 K je 1280 K, stroši za mlatev 24 dni á 120 K je 2880 K, skladilni stroški (posebni račun) 2620 K, stroški skupaj 20.740 K.

Dohodki:

- a) Slaba produkcija daje 1000 kg zrna á 14 K je 14.000 K, 2000 kg slame á 4 K je 8000 K. Svota 22.000 K.
- b) Dobra produkcija daje: 2500 kg zrna á 14 K je 35.000 K, 5000 kg slame á 4 K je 20.000 K. Svota 55.000 K.

Pri slabem obdelovanju smo dosegli samo 1260 K letnega dobička od 1 ha, to se pravi 1.26 vinarja od 1 kv. m zemlje, pri uglednem gospodarstvu pa 34.260 K, oziroma 3.42 K na 1 kv. m.

Temu je pripomniti, da na Angleškem, v Nemčiji in drugih državah dosežejo do 4500 kg, torej skoro pol vagona pšenice na 1 ha zemlje. Dotičnim producentom naš slovenski kmet nikakor ne more držati uspešno konkurenco.

Račun za 1 ha krompirja.

Stroški:

Izčrpanje gnojilnih snovi 7498 K, semenski krompir 1600 kg je 11.200 K, davek in dohodnina 1000 K, delo z živo 15 dni á 480 K je 7200 K, delo s težaki 70 dni á 80 K je 5600 K, delo z mašinami (osipanje) 400 K, skupaj 32.898 K.

Dohodki:

- a) slaba trgatev 7000 kg á 5 K je 35.000 K, b) dobra trgatev 15.000 kg á 5 K je 75.000 K, c) najboljša trgatev 35.000 kg á 5 K je 175.000 K. Torej dobička od 1 kv. m zemlje pri a) K 0.21, pri b) K 4.21 in pri c) K 14.21.

Pri krompirju se kažejo prav posebne razlike, oziroma važnost plemenskega izbora pri semenu. Če kmet računi in opazuje, potem vidi uspeh pri tej ali pri oni rastlini in sicer na svojem posestvu, kakor na sosednjem, posebno naj opazuje poedine posamezne rastline dotične vrste in videl bo, da so rastline, kakor ljudje: Ena bolj nemarna, druga bolj marljiva, ena bolj okusna, druga bolj odporna proti bolezni in drugim nezgodam. Držimo se, kakor Sv. pismo pravi: kateri bo iskal, dotični bo našel!

KRVAVA UŠ.

Izmed vseh škodljivcev sadnega dreva zavzema krvava uš po svoji škodljivosti pri nas prvo mesto. Kakor razne druge nadlage je tudi ta škodljivec prišel k nam iz tujine in sicer iz Severne Amerike, kjer je njegova prvotna domovina. Zato še tam mnogo hujše gospodari, nego pri nas. V naši domovini ima sadjereja poleg vino- in živinoreje odlično bodočnost. Vsled tega je potrebno, da posvetimo zatiranju tega škodljivca naj več pozornost.

Krvava uš živi na lubu ali skorji mladih jablan, najti pa jo je tudi na starejših v posameznih skupinah. Opazimo jo lahko že od daleč po belih kosmičih, ki jih izločajo posamezne živalice. Pod temi kosmiči se skrivajo cele družine krvavih uši ter imajo na ta način varno streho pred zunanjimi vplivi in neprijatelji. Če te kosmiče zmečkamo, se pokažejo krvavi sledovi, odtod ime krvava uš.

Krvava uš se zdržuje najraje v senčnem prostoru, torej v bolj gostem sadovnjaku. Svoj dolgi rilec zabode v skorjo in sesa sok, ki se pretaka pod skorjo in katerega drevo potrebuje za rast in proizvajanje plodu. Vsled rane, ki jo povzroči uš na skorji, nastane na dotičnem mestu nabreklini. Če je mnogo uši, nastane mnogo brazgotin in skorja izgleda, kakor bi bila raka. Kjer nastane takšna rana, tja dohaja tudi več soka v svrhu celitve rane. Na ta način dobijo uši čedalje več hrane na dotičnih mestih ter se jih vsled tega nakopiči cele kupe. Na podlagi povedanega bo pa vsakomur jasno, da je uspešna rast od uši močno napadenega dreva nemogoča in je takšno drevo izročeno počasnemu hiranju in napislosti popolnemu poginu.

Način življenja in razpoljevanja krvave uši je sledeči: V spomladi se pojavijo brezkrile samice, ki so nastale od prezimljenih ličink. Te samice store brez

oplodbe samca žive brezkrile mladiče-samice, ki po pretek 14 dni skotijo druge mladiče. Tako gre razmnoževanje skozi 8–12 pokolenj v enem letu. Vsaka brezkrila samica skoti 30 do 40 mladih, za razpoljevanje sposobnih samic. Proti koncu poletja se prikažejo med drugimi tudi krilate samice. Le-te imajo nalogo, prenesti svoj zarod dalje po svetu na druga debla in postati matere novih družin. Ko je takšna krilata samica dospela na ugodno mesto, skoti 6–7 mladičev, ki so v početku oviti s tankim omotom; od teh so nekateri samci, druge pa samice. Po oploditvi v jeseni odloži vsaka samica po eno jajce, takozvano zimsko jajce. Navadno se še v jeseni izleže iz jajčeca ličinka, ki prezimi v zavetišču pod skorjo in nadaljuje v spomladni tek svojega razvoja. Kdor se zanima za tega škodljivca, bode izprevidel, koliko zla more učiniti ena sama ušica, n. pr. spomladanska ušica v teku enega leta. Jasno je kot beli dan, da je pokončevanje vsled rapidne množitve in neznatne velikosti mrčesa zelo težavno. Uspešno zatiranje je mogoče samo z vstrajnim in složnim delom vseh sadjarjev celega okoliša.

Najpoprej je potrebeno odvzeti uši vse pogoje za razmnoževanje s strganjem stare skorje, lišajev in manu raz debel ter vse te strgotine takoj sežgati. Močno napadene veje je previdno odrezati in cele sežgati. Pri nakupu mladih dreves se je treba prepričati, ali niso napadene od uši. Uši, katere najdemo na deblu, znamo najbolje z leseno trsko, cuno ali prsti, ako jih z roko dosežemo. Na višjih mestih pa je uporabljati druga sredstva, kakor raztopino tobačnega izylečka in mazljivega mila (vskaterega po 5%), s katero mažemo po brazgotinah. Enako uporabljamo mešanico od 3 kg mazljivega mila in 1 l petroleja na 20 l vode. Med zelenimi vejami škropimo z raztopino od 1 kg mazljivega mila in 1 kg mrčesnega praška na 100 l vode, kakor tudi z raztopino od 4 petink 1 petroleja, 1 petinko 1 vode in 50 g modre galice. Ogljikov žveplec (CS2) se priporoča proti ušem na koreninah in na vejevju, kadar ni listja. Slednji deluje kot zelo osterstrup.

Dobra je tudi mešanica od $\frac{1}{2}$ kg kalijevega mila, ki se skuha na 3 l vode in razredči s 100 l vode ter končno še doda $\frac{1}{4}$ kg čistega dalmatinskega bolhača. Druga mešanica je: 50 g kalijevega mila raztopiti v 650 g tople vode in dodati 100 g amylalkohola in 200 g 96-odstotnega špirita. S to mešanico mažemo po napadenih mestih.

Omeniti je še dvoje sredstev, ki so se obnesla in sicer: lizol v $\frac{1}{2}$ -odstotni raztopini vode in slednjič mešanica od 20 g nitrobenzola, 10 g xantogen-kislega kalija, 400 g kalijevega mila, 600 g amylalkohola in 60 l vode.

Učinek vseh navedenih preparatov je le tedaj povolen, če smo jih priredili pravilno in uporabljali tako, da je prišlo sredstvo do vseh mest, kjer so se nasele uši.

Vekoslav Štampar.

Mnenje živinorejev kozjanskega okraja k dopisu v zadnjem »Slov. Gospodarju« od dne 3. maja t. l. pod naslovom »Kmetske pritožbe proti nesmiselnemu izvozu.« Vsekakor se nam čudno vidi, da se pritožuje kmet in živinorejec proti izvozu živine in da je živila predrag, kajti v splošnem se misli, da dopisnik izraža željo le nekaterih živinorejev, nikakor pa ne želje in zahteve splošnosti. Zahteve in želje kmetov-živinorejev so zmiraj bile, da se živila lahko in draga proda, nikoli pa še ne tako, kakor ravno sedaj in sicer iz naslednjih razlogov: 1. Nikoli še nista bila kmet in bajtar tako navezana na izkupiček živine, kakor sedaj, kajti sedaj imata edini dohodek od živine, katero prodaja. 2. Vina, katerega imajo kmetje, ne morejo prodati, ker ni kupcev, če ga pa kateri proda, izkupi komaj toliko, da pokrije pridelovalne stroške, ker ga mora zelo po ceni prodati. 3. Denarja si pa že tudi v posojilnicah ni mogoče izposoditi, ker ga že tudi v posojilnicah močno primanjkuje, če še ga pa dobi, ga dobi le manjše svote. Vprašam: Kje naj kmet dobi denar, da plača neznosne davke, si kupi potrebljeno obleko ter drugo, kar neobhodno potrebuje, če bi nam se še ta dohodek odbil, tedaj bi bili popolnoma navezani na razne oderuhe, ki posojujejo denar za oderuške obresti. Vsekakor pa sedanje cene živine v primeri cenam raznim industrijskim izdelkom še niso tako visoke, kakor so bile pred vojno. Pomislite moramo, da kmet in bajtar v glavnem živilo prodajata in ne kupujeta

6500—7000 K, 1 kg žive teže polpitane 90—100 K, 1 kg mrtve teže polpitane 115—120 K, koze komad 1300 K.

Tržne cene v Mariboru. Goveje meso I. 1 kg 22.50 do 24 din., II. 22—22.50, III. 21. 1 kg teletine I. 24 D, II. 23. 1 kg prašičjega mesa 35—40 D. 1 komad konjske kože 175 D. 1 kg goveje kože 15 D, 1 kg teleče kože 22.50, 1 kg svinjski kože 7.50 do 9, 1 kg gornjega usnja 105 do 160, 1 kg podplatov 100—140. Perutina: 1 piščanec, majhen 40 D, večji 45, kokoši 50—60 D. Mleko, maslo, sir, jajca: 1 lit. mleka 4.50 D, 1 lit. smetane 15—16, 1 kg surovega masla 56. Žito: 1 kg pšenice 4.50 D, 1 kg rži 4 D, 1 kg ječmena 4, 1 kg ovsja 3.50, 1 kg koruze 4, 1 kg prosova 4, 1 kg ajde 2.50, 1 kg fižola navadnega 4—5, 1 kg leče 16—17. Mlevski izdelki: 1 kg pšenične moke št. 0 8 D, št. 1 7.50, 1 kg št. 4 6.75 D, 1 kg št. 6 6.25, 1 kg prosene kaše 7.50, 1 kg ješprena 6—7, 1 kg otrobov 2.75, 1 kg koruzne moke 4.50, 1 kg koruznega zdroba 5—7, 1 kg ajdove moke št. 1 9, št. 2 8, 1 kg sladkega sena 175—225 D, ovocene slame 150. 1 kub. meter trdih drvnih stane 170 D, mehkih 110 D.

Žitni trg. V trgovini z žitom vlada že nekaj časa zastoj radi dviganja vrednosti dinarja, ter se pričakuje padanje cen pri raznih žitnih vrstah. Iz države izvažajo samo trgovci iz Vojvodine, dočim se hrvtaski trgovci bavijo z obskrbo gladajočih krajev. Na izvoz vpliva pomanjkanje denarja, ki se zlasti pozna pri hrvatskih trgovcih. Vojvodinski trgovci so na boljšem, ker delajo večinoma z avstrijskim in madžarskim denarjem. Ker je promet z Madžarsko odprt, gre večina izvoza v Avstrijo in Češko preko Madžarske. Cene posameznih vrst žita so še precej stalne, vendar se opaža vsled slabega povpraševanja počasno padanje cen. Za pšenico je bilo zanimanje zelo neznatno. Cena je za 100 kg 450—460 D, postavljeno na vagon. — Rž. Trgovanje zelo slabo. Cena za 100 kg 375—380 D. — Ječmen so kupovali največ pivovarne, pa še te tako malo, ker čakajo rajši na novo žetev. Prodajali so ga po 325—350 D. Večje zanimanje je bilo za ječmen za krmiljenje, ki se je prodajal po 300—310 D. — Za oves sploh ni nikdo povpraševal, dasi so bile ponudbe ugodne. — Največje zanimanje je vladalo za koruzo. Cena je bila po kakovosti od 260 do 285 D. Stara koruza se je plačevala po 300—315 D. — Moka. Zanimanje precej živo, zlasti za bele sorte. Cene za nulerico po kakovosti 6.75—7 D 1 kg. Mlini delajo samo za domačo uporabo, ker je izvozna carina na moko previsoka in ne pride v poštev za izvoz. — Za otrobe povpraševanje slabo. Ponudbe so bile precej velike, ter je cena padla na 150—175 D. — Fižola se je istotako malo prodalo, dasi je bila cena nizka. Vsi pričakujejo še nadaljnega padanja cen, ter kupujejo samo za najnujnejšo uporabo.

Vrednost denarja. Ameriški dolar stane 92—93 D, francoski frank stane 6.35—6.40 D. Za 100 avstrijskih kron je plačati 0.1327 do 0.1328, za 100 čehoslovaških kron 275—277, za 100 nemških mark 0.26—0.27 in pol in za 100 laških lir 455—457 dinarjev. V Curihu znaša vrednost dinarja 5.85 cent. (1 centim je 1 para). Od zadnjega poročila je vrednost dinarja poskočila za 10 točk.

M. Humek «Praktični sadjar», zbirka najvažnejših sadarskih naukov pojasnjena s 25. barvnimi prilogami in 92 slikami v tekstu. Založila Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani. Ta knjiga obsega 409 strani. Nje zelo okusna in smotrena oprema je za današnje razmere naravnost sijajna. Slike v tekstu pa pojasnjujejo tako izrazito zlate trebno poznавanje sadnih vrst in škodljivcev sadnega travja. Slike v tekstu pa pojasnjujejo tako izrazito zlate nauke, da se že kar na pogled razumejo. Vsebina obsega vse, kar je treba vedeti za umno pridelovanje sadja; torej je to popolna knjiga v tej zadevi. Strokovni list «Slovenski sadjar» ima že od početka sem več tisočev prijateljev med sadjarji. Oni dobro poznajo njega idealne namene in praktično vrednost in pravilno cenijo zasluženega ustanovitelja in urednika, ki je obenem izdajatelj te knjige. Tem ni treba hvaliti nje, tega njegovega najnovejšega dela, ker vsebuje že opazka, da vsebuje ona srečno v celoto sestavljen od izdajatelja izpolnjeno zbirko člankov omenjenega lista. Po teh tisočih poznalcev se naj knjiga priporoča, da služi svojemu lepemu namenu za splošno povzdigo sadjarstva v Sloveniji. Na čim višjo stopnjo se to spravi, toliko bolj bode zaslovelo, toliko več koristi bi imel posameznik in celota našega narodnega gospodarstva. Dobri nauki na svojih tleh s svojo plodnostjo so visoka, zdrava valuta, ti nauki so več vredni kot mrtva kovina, čisto zlato.

Dobre jedi se vsak veseli. Zato kupujte «Pekatete». So najcenejše, ker se zelo nakuhajo.

Da bomo rejeni in zdravi, sezimo po hrani pravi, kupujte zato «Pekatete». So najcenejše, ker se zelo nakuhajo.

Praktični Angleži in Amerikanci so se že davno prepričali, da nošnja gumijevih podpetnikov ni samo vsled nizke cene in dolgotrajnosti ekonomična, temveč hasne vsled tega zdravju, ker se telo pri hoji veliko manje pretrese. Pustite si na vaše cevlje pritrdirti prave Palma kavčukaste pete ter se boste sami o prednostih prepričali.

Važna novost so Berson gumijevi podplati, ker je vsled tega nepotreben podplati iz kože. Ker so Berson gumijevi podplati znatno cenejši, kakor tudi dalje časa izdržijo, kakor isti iz kože, si že sami ob sebi zasigurajo prednost pred podplati iz kože, osobito ker se Berson gumijevi podplati pregibajo in popolnoma zadržavajo mokroto in mraz; pri hoji so tudi tako elastični, vsled česar se pri hoji ne čuti nikaka utrujenost.

Kadar se mudite v Mariboru, ne pozabite obiskati tvrdke Franc Mastek na Glavnem trgu, kajti ta tvrdka nudi vsem največjo izbiro vseh vrst manufakture po najnižjih cenah in najboljše kakovosti. K nakupu se seveda prav nikogar ne sili, zato je prav vsakemu na prostoto dano, si ogledati to veliko zalogo ter se prepričati o res nizkih cenah in najboljši kakovosti blaga. Izbiro je vedno posebno velika v vseh vrst suknu in to češkega in angleškega izvora. Toliko cenj. občinstvu v ravnjanje.

425

Vabilo na redni občni zbor Posojilnice na FRAN-KOLOVEM, r. z. z. n. z., ki se bo vršil v nedeljo, dne 20. maja, ob pol 9. uri popoldne v Društvenem domu s sledenim sporedom: 1. Poročilo načelstva in nadzorstva. 2. Predložitev in odobrenje računskega zaključka za l. 1922. 3. Citanje revizijskega poročila o izvršeni reviziji. 4. Prememba pravil. 5. Volitev članov v načelstvo in nadzorstvo. 6. Prosti predlogi. Ako bi ob določeni urini bilo zadostno število članov navzočih, vrši se pol ure pozneje na istem prostoru in z istim dnevnim redom drugi občni zbor, ki bo sklepal brez ozira na število navzočih. — Odbor.

499

Vabilo na redni občni zbor posojilnice v KRIŽEV-CIH, ki se vrši dne 21. majnika 1923, ob 3. uri popoldne v posojilničnih prostorih s sledenim sporedom: 1. Čitanje in odobrenje zapisnika zadnjega občnega zборa. 2. Poročilo načelstva in nadzorstva. 3. Odobrenje računskega zaključka za leto 1922. 4. Volitev načelstva. 5. Volitev nadzorstva. 6. Slučajnosti.

478

Vabilo k rednemu občnemu zboru Raiffeisenove posojilnice v ŠT. ILJU pri Velenju, ki se vrši dne 21. maja 1923 ob pol 4. uri v uradnih prostorih. Dnevni red: 1. Čitanje in odobrenje zapisnika zadnjega občnega zboru. 2. Poročilo načelstva in nadzorstva. 3. Odobrenje računskega zaključka za leto 1922. 4. Slučajnosti. — Odbor.

494

Vabilo na redni občni zbor Hranilnice in posojilnice v ŠMARJETI pri Rimskih Toplicah, r. z. z. n. z., ki se vrši dne 17. maja ob 3. uri popoldne v uradnih prostorih. Dnevni red: 1. Čitanje in odobrenje zapisnika zadnjega občnega zboru. 2. Poročilo načelstva in nadzorstva. 3. Odobrenje računskega zaključka za leto 1922. 4. Slučajnosti. — Odbor.

478

Novacerkev nad Celjem. Išče se dobro izvežban, če mogoče, samski organist in cerkovnik za župnijo Novacerkev nad Celjem. Prostovoljna bernja; proti malemu odslužku se dobi hrano v župnišču. Želi se mož, ki razume tudi kako postransko obrt, ali pa želi pomagati v vrtnarstvu, čebelarstvu in kmetijstvu. Dogovori hitro najbolje ustmeno, mogoče pa tudi pisorno na župniški urad Novacerkev, pošta Vojnik pri Celju. Nastop mogoč takoj!

498

Franc Kupnik
Kostričnica p. Podplat

plača od vsake postaje in po najboljši ceni ter želi obvezne, resne ponudbe s skrajno ceno za:

TANINSKI LES: kostanjev in hrastov.
DRVA: bukove in hrastove cepanice.
HLODE: jesenove, orehove, javorjeve, hrušove, črešnjeve, hrastove i. t. d.
JAMSKI LES: mehak in hrastov, vse vrst.

477

492

492

492

492

492

492

492

492

492

492

492

492

492

492

492

492

492

492

492

492

492

492

492

492

492

492

492

492

492

492

492

492

492

492

492

492

492

492

492

492

492

492

492

492

492

492

492

492

492

492

492

492

492

492

492

492

492

492

492

492

492

492

492

492

492

492

492

492

492

492

492

492

492

492

492

492

492

492

492

492

492

492

492

492

492

492

492

492

492

492

492

492

492

49

RAZGLAS.

Dražba lovov v mariborskem okraju — sodni okraj Sv. Lenart v Slov. gor.
Dražba lovov se vrši po sledenem redu:
Dne 28. maja: Andrenci, Sv. Anton v Slov. gor., Biš, Brengova, Cogetinci, Čagona, Čermljenšak, Gočova, Jablance, Osek, Rogoznica, Selce, Senarska, Smolinci, Verjane, Žikarci, Župetinci.

Dne 29. maja: Sv. Benedikt v Slov. gor., Sr. Gasteraj, Ihova, Ledinek, Malna, Sp. Porčič, Zg. Porčič, Sv. Trije Kralji v Slov. gor., Sv. Trojica v Slov. gor., Trottova, Sp. Žerjavci, Zg. Žerjavci, Žice, Lokavci, Dražen vrh, Velka.

Dražba se vrši v občinski pisarni pri Sv. Lenartu v Slov. gor.

Z dražbanjem se začne vsak dan ob 8. uri zjutraj in sicer se kličejo občinski lovi po redu, po katerem so navedeni v tem razglasu.

Okraini glavar: dr. Lajnščič, s. r.

Med. Univ. Dr. ERNST RYZIENSKI
poprej v Račah, ordinira sedaj do in popoldne v sak dan v Framu. 3-3 295

MEDIĆ, RAKOVČ & ZANK
d. z. o. z.

Centrala: Ljubljana,
Podružnica: MARIBOR, Gosposka ulica 23

Tovarna kemičnih in
rudniških barv in lakov.

Emajlni laki, pravi firnež.

Barve za pode, barve za obleke, vse vrste barv, suhe in oljujate, mavec (gips), mastenec (Federweiss), strojno olje, karbolinej, steklarski in mizarski klej, pleskarski, slikarski in mizarski čopiči, kakor tudi drugi v to stroku spadajoči predmeti.

„MERAKL“

Lak za pode, Linoleum lak za pode.
Ceniki se začasno ne razpošiljajo.

Za pokončevanje plevela
divje redkvice in osata

2-3 386 pripravljeni fino mleti

kajnit se dobi pri tvrdki:

TONEJC & ROZMAN

Maribor, Aleksandrova cesta št 35

Kupite samo najzdravilnejšo mineralno vodo

SV. ROZALIJA!

Glavna zalogalija Maribor, Vrbanova 19.

KMETJE !

Tkalnica platna v Varaždinu

izdeluje iz

kmetske preje dobro domače platno

in obrisače z ali brez rudečih krajnikov. Pavole in delo oskrbi tovarna. Prejo prezema za tovarno

gospod IVAN ZDOLŠEK, Maribor,

Tattenbachova ulica 20 (blizu Narodnega doma) in

gospod IVAN PETROVIČ, Ptuj,

vsak petek dopoldan.

Inž. Turnšek & Co.

industrijsko - inženirsko podjetje v
Ljubljani, Sodna ulica 1.

ima v zalogi motorje na vrreči tok 220/380 voltov.

3 HP	à Din 5.000—
4 HP	à Din 6.000—
5 HP	à Din 6.750—

Pridnega majerja

(tudi žensko samico) išče tvrdka 2-3 353

Jakob Matzun, Ptuj.

Kupujem po ugodnih cenah 3-5 238
kostanjeva drva

ponudbe z navedbe z navedbo množine vagonov in
cene franko vagon na lesno tvrdko:

Ernest Marinc, Celje Kapucinska ul.3

Naznanilo preselitve.

Naznanjam slavnemu občinstvu, da sem svojo
trgovino preselila iz Koroške ceste 13, v Koroško
cesto 21. 2-2 353

T. BRAUN.

SENO! 2-3 469

Sladko in dobro imam na prodaji, cena nizka

Milan Pjevalica

trgovec sena

Okučani, Slavonija.

„Žitarica“

veletrgovina z moko in deželnimi pridelki
v Mariboru, Aleksandrova cesta št. 32

uljudno naznanja slav. občinstvu, da je otvoren
menjalnico za vsakovrstno žito.

Menjava in prodaja se bode prvevrstna bačka
in banatska moka.

Poskusite tedaj enkrat in uverjeni ste lakk, da
bodete z blagom prav zadovoljni.

Priporoča se za obilen obisk z velespoštovanjem

„Žitarica Maribor“

menjalnica Lajtersberg.

288 4-2

TISKARNA SV. CIRILA V MARIBORU

PRIPOROČA SLEDEČE MOLITVENIKE:

a) Za otroke

Kviški srca po Din. 27, 36, 39 in 40.
Rajski glasovi po Din. 38, 50 in 52.
Prijatelj otroški po Din. 6.50 in 7.50.
Kluček nebeski po Din. 20, 30.
Angelj varuh po Din. 11.

b) Za odrasle

Bogomila po Din. 15, 22, 25.
Pobožni kristjan po Din. 12.
Češčena Marija po Din. 14, 48, 60.
Marija varuhinja po Din. 10, 36.
Sv. Alojzij po Din. 15, 34.
Nebesa, naš dom po Din. 42.
Skrb za dušo po Din. 15, 22, 30.
Sv. ura (velike črke) Din. 12, 15, 30.
Mali duškovni zaklad (velike črke) D 12.
Marija Kraljica po Din. 42.
Venec pobožnih molitv po Din. 40.

Venec pobožnih pesmi Din. 15.
Sv. Pismo, Evangeliji in Dejanja apostolov po Din. 10.

Kviški srca! Pesmarica (zl. obr.) D. 15.
Premišljevanja za celo leto I. in II. del,
Din. 32.

Družba vednega češčenja. 2 molitveni ur.
Din. 3.

Kratko navodilo za pobožnost M. B.,
Kraljice sr. Din. 5.

Vir življenja Din. 18.
Duša popolna Din. 20.

Duša spokorna Din. 20.
Bog med nami Din. 12.

Večno življenje (rdeča obr.) Din. 24.
(zlatna obr.) Din. 33.

Sveti Gospodu Din. 18.
Nebeška hrana I. in II. del Din. 15.

Priprava na smrt Din. 16.

**Najboljše in
naicenejše**

pa tudi najlepše blago za obleke, kakor
sukno, hlačevina, volneno blago,
plavina, cefir, ſifon, plato, izgotovljene obleke, zraje, predpasnike, no-
gavice, robci, obleje it.d. se dobijo pri

ŠOŠTARIČ MARIBOR
Aleksandrova cesta št. 13

DEŽNIKARNA JOS. VRANJEK
Slomškov trg 1 CELJE Pred farno
cerkvio 3-149

priporoča svojo bogato zalogo **dežnikov** do-
mačega izdelka po najnižjih cenah. Sprejema in iz-
vršuje vsa popravila točno in solidno.

DARILA za BIRMO

uhani, prstani, verižice, priveski, zapestnice, žepne
ure v zlatu in srebru, vsakovrstne stenske ure in
budičnice, popravila izvršuje točno in očno pod
jamstvom. Ceniki proti pošiljati 1 Din.

Stojec Lovrenc, urar, Maribor, Jurčičeva 8

Potrebujem rezani les

za moje skladišče, deske in late. Kdo ima naj mi ponudi

Milan Pjevalica, Okučani, Slavonija

Oblastveno konc. posredovalnica za obrat z zemljišči:

AMAND GRANER - Šmarje pri Jelšah

Posreduje pri prodaji ozir. nakupu zemljišč, kmetijskih posestev i. t. d. vestne in točno pod ugodnimi
pogoji. 3-3 265

CEMENT JABOLKA

več vagonov za eksport za Ale-
ksandrijo kuplji po najvišji dnevni
ceni RUDOLF PEVEC, Mozirje,
Slovenija, 4-7 150

Malo posestvo

z vsem gospodarskim poslopjem
v lepem kraju. 3 orale zemlje,
se proda v Prepolah 27. 2-2 426

Zatiraj podgane

samo z

„RATTUS“

(Phosphorpastum)

pošilja s poštnim povzetjem:

Svetozar Straić

i drug

drogerist, Novi Sad.

Ivoz jajc P.J. KLEFISCH-Ptuj

Ljutomerska cesta 4

kupuje vedno vsako množino jajc po najvišji dnevni ceni.

BRZOJAV: KLEFISCH, PTUJ.

Ferdinand Smola, generalno zastopstvo tovarn

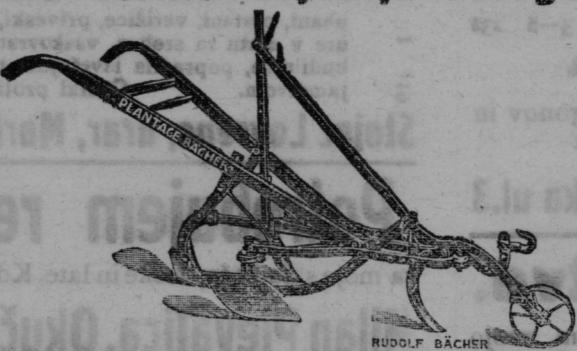
MELICHAR-UMRATH-BÄCHER

(Sv. Jurij ob juž. žel.)

27 4-1

ima stalno največjo zalogu

najrazličnejših
okopalnikov,
osipalnikov,
plugov,
bran,
plantaž
in
sejalnih strojev

Znižane
cene!

Prvovrstno
blago!

Tudi vsi drugi
poljed. stroji
so v zalogi.

LJUDSKA POSOJILNICA V CELIU

pri BELEM VOLU

sprejema hranilne vloge in jih obrestuje počenši s 1. januarjem 1923 po:

5% brez odpovedi,
5 1/2% proti enomesecni odpovedi,
6% proti trimesecni odpovedi,

Večje in stalnejše vloge po 6 1/2% oziroma po dogovoru

od dneva vloge do dneva duga. Rentni in invalidni davek plačuje
posojilnica sama.

KUPUJE

se vedno le najboljše in najceneje za domačo potrebo vsakovrstno
manufakturno, kakor tudi ekskluzivno blago pri stari in zelo znani tvrdki

KAROL WORSCHE
Maribor, Gosposka ulica št. 10.

!!! Perje za postelje !!!

Tudi Vi se boste prepričali, da je v Vašo
korist, ako si ogledate najprvo
velikansko manufaktурно zalogu
tvrdke

Alojz DROFENIK
„pri Solncu“
CELJE, GLAVNI TRG 9

predno kupite oblačilo.

Stalno velika zaloga vsakovrstnega inozem-
skega oblačilnega blaga.

Za obilen obisk se priporoča Alojz Drofenik.

Priporoča se novootvorjena delikatesna trgovina in zajutkovna

Frece & Plahuta

Celje, Aleksandrova (Koledvorska) ulica št. 7

kjer se dobri po zmernih cenah dober prigrizek, kakor:
raznovrstne klobase, šunka, prekaje-
no meso, sir, ribe i. t. d. in toči: pristna
bela in črna vina ter najboljše pivo.

814 5-3

Edino slovensko podjetje te vrste v Celju!

Zadružna gospodarska banka

Podružnica v Mariboru.

Izvršuje vse bančne posle najkulantnejše. — Najvišje obrestovanje vlog na knjižice in v tekočem računu.

Izplača vsako vlogo na zahtevo takoj v gotovini.

Pooblaščeni prodajalec srečk državne razredne loterije.